

ČÍSLO 1
Ročník IV.
JANUÁR

1972

SLOVO

S POMOCOU BOŽOU

Vyhovujúc zdvorilej prosbe vedúceho redaktora našich časopisov, ujímam sa pera, aby som na prahu nového občianskeho roku 1972 vyslovil úprimné dobrožičenia duchovenstvu i veriacim našej eparchie-biskupstva.

Vstup do nového roku je ozaj veľmi dobrou príležitosťou k tomu, aby som na prvom mieste vyjadril tie najsrdečnejšie želania všetkého dobrého a požehnaného všetkým bez rozdielu. Nech nekonečne plná Božia добрota a láska naplní srdcia nás všetkých, aby sme s radosťou a s vedomím veľkej zodpovednosti plnili a splnili všetky naše povinnosti. Nech je i rok 1972 rokom úspešne zvládnutých úloh tak v oblasti nadprirodzeného ako aj prirodzeného nášho rastu aby sme raz, v jeho závere, mohli so sv. Pavlom aj my povedať: „Dobrý boj som bojoval...“ Nech je to rok kvitnúcej radosti, aby nás dosiahnuté výsledky nielen tešili, ale aj povzbudzovali k nevädúcemu záujmu pracovať dobre, zodpovedne a s uvedomelou láskou.

Nech je to rok vzťahujúceho sa mierového života všetkých so všetkými. Povýšme toto úsilie na čestný záväzok, do ktorého nevložíme iba svoje nadšenie, ale aj svoju dobrú vôľu, prácu a pevné odhodlanie.

Nech je to rok splnených túžob a plánov. S pomocou Božou a vlastnou vytrvalou vôľou môžeme urobiť veľa a dosiahnuť to, aby sa naše šlachetné a vznešené plány premenili na fakty a krásne sny na potešujúcu skutočnosť.

Nech dobrotivý nebeský Otec na orodovanie presv. nebeskej Matky - Kráľovnej pokoja - požehná našim želaniam aj našim úsiliam, aby tieto dosiahli svoj živý výraz splnenia, ktoré nás naplní hrejivým pocitom vnútorného šťastia. Čím viac lásky a dobra bude v nás, tým viac lásky a dobra pribudne v celom našom svete. K veľkým technickým vymoženostiam našich čias potrebujeme viac než kedykoľvek predtým upevniť aj pokrok v našich srdciach. V nich nech blahodárne rozkvitá láska a dobro, aby sladké plody pokoja, vzájomného porozumenia, ochoty, znášanlivosti a tolerance boli výsledkom i odmenou tohto nášho snaženia.

Všetkých milých prispievateľov, čitateľov a priaznivcov našich časopisov Slovo a Blahovistník pozdravujem a zo srdca im žehnám, vo vzájomnej láske a modlitbe neustále spojený váš

† Dr. BAZIL HOPKO,
biskup.

SLOVO BOŽIE NA NEDELE A SVIATKY

1. januára — OBREZANIE PÁNA (Kol 2,8—12, 2,20—21, 40—52)

„Po ôsmich dňoch, keď bolo treba obrezať chlapčeka, nazvali ho menom Ježiš, ktorým ho bol anjel nazval skôr, než sa počal v živote.“ — Takto nám pripomína význam sviatku sv. evanjelista Lukáš. Ježiš — hebrejsky Jehošua — znamená Jahve, čiže Spása. Jahve označovali v Starom zákone Pána a Stvoriteľa. Pre nás zostáva Syn Boží Pánom i Spasiteľom. Ak nám prvý deň prvého mesiaca v novom občianskom roku pripomína posvätnosť jeho mena, chce nám tým pripomenúť aj to, aby sme práve v mene Božom začali tento nový rok a s pomocou Božou ho aj dokončili.

2. januára — NEDEĽA PRED ZJAVENÍM (2 Tim 4,5—8, Mr 1,1—8, Hl 6)

Osobnosť Pánovho predchodcu sv. Jána Krstiteľa je príkladom vytrvavej vernosti a statočnosti. Jeho volanie: „Pripravte cestu Pánovi...“ — dolieha i k našim dušiam ako náliehavý požiadavok ozajstnej duchovnej obnovy a obrody.

6. januára — BOHOZJAVENIE — EPIFANIA (Tit 2, 11—14, 3, 4—7; Mt 3, 13—17)

Stretnutie Jána Krstiteľa s Mesiasom je poznačené prekvapujúcim nepochopením: „Ja by som sa mal dať pokrstiť tebe, a ty prichádzaš ku mne?“ Kristova rozhodná odpoveď nabáda k jednaniu, nie k dohadom a slovným výkladom: „Nechaj to teraz! Lebo tak sa nám sluší plniť všetko, čo je správne!“

9. januára — NEDEĽA PO ZJAVENÍ (Ef 4, 7—13; Mt 4, 12—17; Hl 7)

Sv. Ján Krstiteľ je uväznený. Jeho poslanstvo a výzva k pokániu ohlasuje už sám ten, ktorého Ján tak verne a horlivo ohlašoval. „Kajajte sa, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebeské.“

16. januára — NEDEĽA ZACHEOVA (1 Tim 4, 9—15; Lk 19, 1—10; Hl 8)

Zacheus bol postavou veľmi malý. Veľmi veľkou bola však jeho túžba: vidieť Mesiasa. A táto túžba sa mu nielen splnila, ale bol aj bohato odmenený. Pán vstúpil do jeho príbytku. Zacheus s pozornosťou sa venuje prípravám na pohostenie,

ale aj sám s vnútornou sústredenosťou počúva, aby pochopil a vyvalil dôsledky z tohto veľkého stretnutia. Malý Zacheus je príkladom veľkého obrátenia a veľkej milosti, ktorej sa dostalo nielen jemu osobne, ale i jeho domu.

23. januára NEDEĽA MÝTNÍKA A FARIZEJA (2 Tim 3, 10—15; Lk 18, 10—14, Hl 1)

„Dvaja ľudia išli sa modliť do chrámu, jeden farizej a druhý mýtnik.“ — Dvaja vstupujú do jediného chrámu s jediným úmyslom, aby sa pomodlili. A predsa výsledok ich návštevy chrámu je tak podstatne rozdielny. Z farizeja dýchala pýcha. Z mýtnika kajúcnosť. Farizej stojí v popredí, mýtnik v ústraní. Sú rozdielní aj v postoji. Farizej hrdlo stojí, mýtnik kajúčne kľáči. Rozdielny je obsah a cieľ ich modlitby. Farizej sa prišiel chváliť, mýtnik ospravedlniť.

Náš Božský Učiteľ odsudzuje farizejov postoj a odsudzuje ho slovami výrazného pohrdania, lebo „každý, kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa poníža, bude povýšený.“

Ako sa chováme pri návšteve chrámu my? Neprichádzame tam pochváliť seba samých, miesto, aby sme v dome Božom chválili iba Boha? Aký je náš postoj? Je tichý, úctivý, zbožný a sústredený? Aký je výraz našej tváre pri pohľade na všetkých ostatných okolostojacich, okolosediacich alebo kľáčiacich?

30. januára NEDEĽA MÁRNOTRATNEHO SYNA (1 Kor 6, 12—20; Lk 15, 11—32; Hl 2)

Podobenstvo, o márnotratnom synovi je považované za perlu všetkých podobenstiev a literárny skvost. Božský učiteľ tu dáva božsky vznešenú odpoveď všetkým nespokojencom, ktorí mu zazlievali aj to, že obcuje s hriešnikmi. Cieľom podobenstva je ukázať všetkým veľké Božie milosrdenstvo k tým, ktorí s kajúcnosťou v srdci sa navracajú k Bohu.

„Chytré prineste sviatočné rúcho a oblečte ho, dajte mu poslechnúť na ruku a obuv na nohy! Potom privedte vykrmené teľa, zarežte ho, aby sme jedli a veselili sa. Lebo tento môj syn bol mŕtvý a ožil, bol stratený a našiel sa!“ Mali by sme sa zamyslieť nad svojím vlastným postojom i stavom. Možno by v ňom objavíme veľa márnotratného a takého, čo nám bude vždy signalizovať, aby sme sa vrátili k Otcovi. Nezabúdajme, že náš nebeský Otec nás vždy čaká a hlavne nezabúdajme, že nás vždy čaká s láskou!

E. K.

liturgický kalendár

JANUÁR 1972

1. — Obrezanie Pána — sv. Bazil Veľký. Sv. služba podľa míney, polyjelej. Utieren: Ev. 36 zač. Liturgia sv. Bazila V. (Kol 2,8—12, Lk 2,20—21,40—52).

2. — 30. nedeľa po sv. Duchu a pred Zjavením, sv. Silvester. Utieren: Ev. 9. zač. Kánon ned. katavázia: Hlubiny otvoril... chvalite: ned. na 4, predsviatok na 4 ev. stich. 9. Liturgia ned. i predsviatku, Sláva kond. ned. I n. predsv. Tim 4,5—8, Mr 1,1—8. Večiereň: Každodenná.

3. — Malachiáš.

4. — Zbor 70 apoštolov.

5. — Predvečer Zjavenia Pána; Teopement, Teónia — Kráľovské hodinky. Všetko z míney. Liturgia sv. Bazila Veľkého s večierňou. Kňaz v liturg. rúchu pri oltári začína Bl. kráľovstvo... a nasleduje večiereň, počas ktorej kňaz odbaňuje proskomidiu. Po vchoďe s evanjeliom a kadidlom nasleduje čítanie prorociev a potom Jako svät jesi... Ap. 143, Ev. Lk 9 — Po sv. Liturgii je veľké svätenie vody.

6. — Zjavenie Pána; Bukol, biskup. Utieren: Na veľkom povečeri

všetko podľa míney. Lítia, polyjelej, zvelebovanie. Ev. Mt 2 zač. Na chvalite na 4 Sláva i nyní sviatku. Liturgia Sv. J. Zlat. — Jelicy vo Christa... všetko zo sviatku (Tit 2,11—14; 3,4—7; Mk 1,1—8) Večiereň: Veľká z míney.

7. — Zbor sv. Jána Krstiteľa.

8. — Juraž, pôstník.

9. — 31. nedeľa po sv. Duchu a po Zjavení; Polyekt. Utieren: Nedeľná Ev 10, Liturgia Ef 7,13 Mt 12,7 — Hl 7. — Večiereň: Každodenná.

10. — Gregor, nísky biskup.

11. — Teodoz, pustovník.

12. — Tatjana, mučenica.

13. — Hermil a Stratonik.

14. — Sv. Otcov sinajských; Oddanie Zjavenia.

15. — Pavol a Ján, pustovník.

16. — 32. nedeľa po sv. Duchu Zacheova; Peter apoštol. Liturgia 1 Tim 4, 9—15; Lk 19, 1—10). Utieren: Ev 11. Večiereň: Všetko podľa míney. Hl 8.

17. — Anton, pustovník.

18. — Atanáz, Cyril.

19. — Makar.

20. — Eutim.

21. — Maxim.

22. Timotej.

23. — Nedeľa mýtnika a farizeja; Kliment, biskup. — Utieren: Začiatok triody pôstnej. Polyjelej. Ev. ned. 1. Na chvalite ned. na 4 triode na 4; Sláva triode. Liturgia 2 Tim 3,10—15; Lk 18,10—14; Hl. 1. Večiereň: každodenná.

24. — Xénia.

25. — Gregor, bohoslovec.

26. — Xenofont.

27. — Ján Zlatoústý.

28. — Efrém.

29. — Ignác.

30. — Nedeľa márnotratného syna; Traja svätitelia. Utieren tzv. sídalny ned. polyjelej, Na riekach babylonských... zvelebovanie síd. sviatku Ot junosti... Na chvalite ned. na 4 sviatku na 4. — Ev. ned. 2. Liturgia: Tropár ned. aj sviatku Sl. triode In. Bohorodič. 1 Kor 12—20, Luk. 15, 11—32. Večiereň: Každodenná.

31. — Cyrus, Ján.

Zostavil: o. Ján Fircák

S DÔVEROU DO NOVÉHO ROKU!

Stojíme na prahu nového roku. Vo vnútri duše pociťujeme tieseň a otázky: skade, kam, ako a dokiaľ? Do nového roku vykročíme s dôverou! Naším heslom nech je: V mene Božom!

Ľudstvo mnoho čaká od kresťanov, ktorí majú byť kvasom v novom svete. „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali. Podľa toho vás poznajú, že ste moji učeníci“. (Ján 13). Kresťania by si mali byť vedomí, že nestačia len krásne slová o láske, týchto sú plné celé šlágre, nestačí púhy cit, ten je prchavý ako mrak, ale je treba skutkov. Len tie majú dnes svoju váhu a silu. Ozaj, či sme všetci veriaci ozajstnými kresťanmi?! Prejavujeme svoju vieru skutkami? Všade? Dodnes vo svete trpia ľudia hladom. Následkom hladu umiera ročne 35 miliónov ľudí. Prečo? Azda preto, že je nás príliš mnoho? Alebo zem nestačí uživiť ľudí — svoje deti? Neverme tomu! Naša zem je až príliš bohatá! Svetová produkcia za posledných 20 rokov stúpila d'aleko vyššie ako populácia... Denne na tisíce detí zomiera hladom. V Ázii na uliciach sa váľajú ľudské mŕtvoľy a stávajú sa korisťou zveri, zatiaľ čo na západnej pologuli našej planéty milióny tón pšenice a kávy ničia len preto, aby neklesla ich cena. Nech je nám vzorom život prvých kresťanov: „Hľa, ako sa milovali!“ A túto lásku máme presadzovať medzi sebou aj my. Ján XXIII. vo svojej encyklike *Ad Petri cathedram* hovorí: „Boh nestvoril ľudí ako nepriateľov, ale ako bratov. Dal im zem, aby ju svojou namáhavou prácou obrábali a tak aby všetci ľudia mali podiel na jej plodoch a na tom všetkom, čo potrebujú k svojej obžive. Rôzne národy nie sú nič iné ako spoločenstvo ľudí! Teda medzi národmi musia byť odstránené hradby, ktoré oddeľujú jednotlivé národy“.

Súčasný svet sa na nás — kresťanov — díva viac ako sa nazdávame a túžobne čaká, čo svetú dáme. Druhý vatikánsky koncil nás na túto skutočnosť dôrazne upozorňuje. Keď ukážeme svetú, že kresťanstvo nie je náboženstvo smútku, ale radosti, keď ako kresťania vytvoríme dokonalé manželstvo, spočívajúce na láske a vernosti, keď vytvoríme rodiny, kde sa venujú deťom, keď budeme vynikajúcimi odborníkmi

na pracovisku, dobrými spoločníkmi v spoločnosti, vzornými športovcami na ihrisku, starostlivými hospodármi v jednotných roľníckych družstvách, ak vytvoríme človeka, ako bol blahoslavený Maximilián Kolbe alebo pápež Ján XXIII., potom svet pochopí kresťanstvo a stane sa zázrak prvých storočí: Ľudia, hľadajúci pravdu a lásku, nájdu ju medzi nami.

Heslom nového roku nech je: V mene Božom. A s vernosťou! Vernosť — to je svätá Božia myšlienka! „Bud' verný až do smrti a dám ti veniec života!“ (Zj 2, 10).

Vernosť vlasti. Každý z nás nech úprimne miluje svoju vlasť! Aké je bolestné, keď niekto pocíti ten nevýslovný pocit, ktorý nazývame nostalgiou — túžbou po domovine. Keď sa navráti domov, pobozká tú zem, kde stala jeho kolíska, kde odpočíva prach predkov.

Vernosť manželovi, manželke, vernosť snúbenici, vernosť rodine, vernosť priateľovi, vernosť svojmu povolaniu!

Čo potrebuje človek najviac?

Svet bez vojen, bez prelievania nevinné ľudskej krvi, vzájomné pochopenie medzi národmi, pokojné spolunažívanie medzi ľuďmi rôzneho presvedčenia a zblíženia všetkých.

V občianskom živote vstupujeme do ďalšieho roku našej päťročnice. Pracujeme svedomite! Konajme poctivo svoje povinnosti voči Bohu i našej vlasti a pamätajme: Božie oko bdie nad našimi životnými cestami. Dobrotivá Božia ruka spravuje naše kroky. Dobrotivé Božské srdce neprestajne bije pre nás.

Stojac na prahu nového občianskeho roku 1972 s mnohými úprimnými želaniami, spojme tieto aj s naším úprimným predsavzatím, že sa budeme horlivo pričiňovať o to, aby tento rok bol šťastný, radostný a požehnaný nielen pre nás, ale pre všetkých ľudí dobrej vôle nielen u nás ale v celom svete!

o. AUGUSTÍN LEUKANIČ

Ozor matiek

Blahoslavená Anna Mária Taigi žila v rokoch 1769–1837. Bola jednoduchou talianskou ženou, manželkou grobianskeho muža-pijana a vzornou matkou siedmich detí. Boh ju obdaril mnohými milosťami, ktoré jej pomáhali statočne niesť ťažké a zodpovedné životné poslanie manželky a matky. Trpezlivo niesla údel vernej a odpúšťajúcej manželky a s veľkou láskou plnila požehnanú úlohu matky, ktorá svoju vieru, nádej a lásku vnášala s prikladným heroizmom do celého svojho rodinného života.

Bl. Anna Mária Taigi je prekrásnym vzorom pre naše kresťanské matky, ktorým ukazuje, ako sa majú dívať na manželstvo a rodinu, ktoré sú zväzkom na celý život, a preto si manželia majú vo pred ujasniť, či sa k sebe hodia alebo nie. Sobáš nie je experiment. Vstupovať do manželstva s možnosťou rozviesť sa je nešťastím nielen pre manželskú dvojicu ale aj pre spoločnosť. Nesprávne sa hovorí, že uzavreli manželstvo, lebo prijatím sviatosti manželstva manželstvo iba začína. Manželia sa majú stále upevňovať v manželskej láske, vernosti a vzájomnom porozumení a okrem toho u kresťanských manželov treba sledovať vznešený cieľ, ako ho videla a uplatňovala vo svojom živote Bl. A. M. Taigi: „Dať Bohu a Cirkvi nesmrteľné duše!“

o A. LEUKANIČ

Proti pornografii

Vittore Bachelet v článku, ktorý uverejnil v časopise *Avvenire*, ostro odsúdil demoralizujúci charakter niektorých verejných predstavení v západnom svete. Uvedol, že prebúdzanie nízkych inštinktov človeka nemôže zameniť nedostatok umeleckých hodnôt predstavenia. Autor vyslovuje svoj údiv nad tým, že mnohí ľudia s vysokou kultúrnou úrovňou si neuvedomujú, že tu ide o zahanbujúce prejavy slobody správania sa, ktoré, ako učí história, sú známkou úpadku civilizácie. Pod heslom „Porno – stop“ začala sa v Kolonii (NSR) kampaň proti rozširovaniu pornografických materiálov. Organizačný výbor v uverejnenom vyhlásení tvrdí, že projekt reformy trestného práva príliš ľahkomyselne posudzuje otázky pornografie. Najväčšie denníky, tiež nekatolícke, v poslednom čase upozorňujú na nebezpečenstvo, ktoré vyplýva zo šírenia sa pornografie. Tlač uvádza výsledky ankety, podľa ktorej 72 percent Nemcov pasívne prijíma množenie sa nemorálnych publikácií a predstavení.

Učiteľ najhorlivejší

Sv. Alfonz Liguori (1696–1787) bol pred sto rokmi vyhlásený za Učiteľa Cirkvi – ako Učiteľ najhorlivejší (Doctor zelantissimus), založil Kongregáciu najsv. Vykupiteľa (redemptoristov) a stal sa vedúcim moralistom katolíckej Cirkvi. Od roku 1950 pôsobí v Ríme *Academia Alfonsiana*, čiže Vysoký ústav Morálnej teológie, roku 1960 pričlenený k Lateránskej univerzite; ako najvyššie fórum štúdia morálnej teológie pripravuje budúcich profesorov mravovedy z celého sveta. Pred 21 rokmi bol sv. Alfonz vyhlásený za patróna spovedníkov a moralistov. Daniel Raps o ňom výstižne napísal: „Keď posudzujeme po dvoch storočiach zmýšľanie sv. Alfonza Liguoriho, nemôžeme sa ubrániť zisteniu, že obsahuje v sebe všetky hlavné pravdy katolicizmu, ktorý sa zjavne rozvinul po kríze revolúcie. Je veľmi málo prvkov náboženského života, ako ho uvidíme prúdiť v 19. storočí, ktoré by nemali korene v jeho náuke. Obyčajne oveľa viac, než sa to obyčajne vie, pochádza katolícky duch nových čias z alfonzianskej duchovnosti. Táto náuka je dnes zrejme tak plná a prosto katolícka, že sa divíme, ako mohla vzbudiť toľko odporu. Nábožnosť, ktorú on hlásal, je hlboko ľudská, bez krajností každého druhu, prísna s mierou, mystická so zdržanlivosťou.“ (L'Église des temps classiques, Paríž 1958, str. 408)

Dr. Ján Mastiliak

Niet staroby!

Prodekan pražskej CMB fakulty prof. dr. Jaroslav Michal vo vlaňajšom októbri v čísle *Duch. pas-týře* v obsiahlom, zaujímavom a povzbudzujúcom *Zamyslení nad starobou* (ktoré nie je určené iba starobou postihnutým!) medzi iným napísal: „Nikto sa nemá domnievať, že pri predĺžení života by vykonal viac, ako mohol vykonať vo chvíli, keď ho zastihla smrť. Každý vek je dosť dlhý k tomu, aby bol dobre prežitý. Herec, ktorý vystúpil iba v jednom jednaní, získava potlesk rovnako ako ten, ktorý hral v celom diele. Za jarom bujnosti a sviežosti kráča leto, ktoré zahladzuje jarné kvety a premieňa ich na plody. Jeseň prináša tieto plody dozreté a prirodou sa ukladá k odpočinku, aby postala v novej jari a v krajsom šate. S človekom je to tak ako s prírodou, veď je jej súčasťou a podlieha tým istým zákonom.“ Niet staroby! Starneme iba svojimi hriechami – ako pravdivo napísal známy spisovateľ.

Kiežby všetci...

Roku 1539 zomrela španielskemu kráľovi Karolovi V. manželka. Pri jej rakve hlboko zamútený manžel povedal: „Toto je prvý bôľ, ktorý mi spôsobila za dvadsaťdvaročného manželského spolunažívania moja manželka.“ — Kiež by všetci muži a ženy (manželka a manželky) sveta takto mohli povedať jeden druhému pri rakve jedného alebo druhého!

Myšlienky na všedné dni

● Ján Krstiteľ hovoril svojim súčasníkom, že medzi nimi je ten, ktorého oni nepoznajú – Mesiáš, prisľúbený prorokmi. Nie je aktuálnou táto jeho reč aj pre nás? Poznávame alebo sme ochotní poznať Krista, keď sa on stretáva s nami v ľuďoch, s ktorými sa denne stretávame? V týchto ľuďoch predsa žije Kristus rovnako ako vtedy – uprostred nás.

● Kristus nás volá ako svojho času Petra, aby dal nášmu životu novú náplň, nový význam, nové zameranie a nové záslužné poslanie. Súčasne nám dáva aj silu na uskutočnenie toho všetkého.

● Každý človek má srdce. Umenie nájsť ho v ňom je našou povinnosťou...

● Po tom, keď Kristus vzal na seba ľudský údel, aby nás vykúpil a zmieril s Otcom, každá naša bolesť má takýto vykupujúci a uzmiernujúci zmysel. Len spojenie s ním treba zachovať.

● Zvest o Mesiášovi sa niesla z úst do úst – Filip to povedal Natanelovi, Natanael ďalším, a tak prichádzali s ním do kontaktu všetci ostatní. Ani my by sme nemali byť až takí zdržanliví a „ohľaduplní“ ak ide o to: pohovoriť si s našimi známymi o tom, ktorého sme už aj my našli.

● Pán konal aj zázraky, aby svoje radostné posolstvo svetu urobil ešte viac vierohodným – aby všetci uverili v neho a tak boli zachránení a vykúpení.

● Obchodné zretele a akékoľvek kšeftárstvo nemá miesta v Cirkvi. Spasiteľ v tejto veci urobil jedinečné a rozhodné gesto, keď vyhnal predavačov z chrámu a poprevracal stoly peňazomencom. Slovný doprovod tohoto jeho počínu nenechal a nenecháva v pochybnosti nikoho o jeho postoji: Von, berte sa preč a nerobte z domu Otca môjho tržnicu.

(Vybral a prel. M. Skala)

Odovzdajme sa celí do služby všeobecného spoločenstva!

(Z prejavu Pavla VI. na záver Biskupskej synody.)

„Ak ide o kňazskú službu, treba vziať do úvahy, že táto téma bola predmetom dlhej a všestrannej diskusie. Vieme veľmi dobre na základe každodennej dušpastierskej činnosti, ako preveľmi zložitý je problém kňazstva v súčasnom svete a v živote spoločnosti ľudskej, podliehajúcom stálej premene. A nie je možné zabúdať pri tom na skutočne veľké ťažkosti duchovné, psychologické, sociologické i materiálne, s ktorými zápasi dnes veľký počet kňazov. Mnohých ľudí sa so znepokojením spytujú na svoje miesto v súčasnej spoločnosti.

Treba priznať, že v priebehu synodálnych jednaní, ste rozobrali uvážene všetko, čo sa týka kňazského života a ich podielu na apoštolskom poslaní biskupov, a rovnako čo sa týka podstaty kňazskej služby ako takej. A hlavný dôraz sme spolu položili na potrebu hlásania Evanjelia, v ktorom kňaz ohlasuje dnešnému svetu a súčasnému človekovi Krista Spasiteľa. Rovnako dúfame, že kňazi, vedení nadprirodzenými zreteľmi a duchom poslušnosti náuke Cirkvi, vytrvávajú horlivo na tej ceste, ktorú si sami slobodne zvolili, na ceste naplňovania svojho kňazského povolania ako povolania Božieho. A týmto kňazom adresujeme z tohoto miesta svoje najsrdečnejšie pozdravenie.

Vzhľadom na druhú tému synodálnej rozpravy o spravodlivosti vo svete, diskusie poukázali na vážnosť problému i na ťažkosti, ktoré s tým v súčasnom svete súvisia. Treba si nám uvedomiť veľmi jednoznačne, že poslanie Cirkvi, uložené jej samým zakladateľom, nedá sa vtesnať do oblasti politickej, ekonomickej alebo sociálnej, pretože cieľ, zmysel a poslanie Cirkvi má charakter výslovne náboženský. Napriek tomu Cirkev sa usiluje a robí všetko, čo je v jej moci, aby sa dosiahla spravodlivosť aj v časnom poriadku. Nie je to výslovne prvoradým a absolútnym cieľom pôsobenia Cirkvi v ľudstve, ale tieto jej snahy majú napomáhať pretrvávaniu Kráľovstva Božieho na Zemi, a to zhodne so slovami Kristovými, ktorý povedal: Hľadajte najprv Kráľovstvo Božie a všetko ostatné sa vám pridá... Keby činnosť a pôsobenie Cirkvi bolo zbavené tohoto náboženského, pôvodného a nevyhnutného nadšenia, vzdialila by sa od zásad Evanjelia a strácala by pomaly zdroj svojej sily, a tým aj akýkoľvek vplyv a význam.

A teraz, keď sa rozídeme, posilňujeme v sebe a umocňujeme vedomie jednoty, bratskej lásky, živého spoločenstva, vzájomnej zhody, svetla a pokoja. Navyše, keď si budeme vzdialení fyzicky, neprestaťme si navzájom stále vymieňať to, čím žijeme a čoho je plná dnes naša myseľ. Odovzdajme sa celí a rozhodne do služby všeobecného spoločenstva našich bratov s obnovenou horlivosťou, s neoslabenou vôľou a uskutočňujeme ideál svojho kňazského života, žime svoj život ako hodní povolania, ktoré sme dostali.“

NA MARGO EKUMENIZMU

O ekumenizme už padli zásadné slová a vzišiel aj dokument na II. vatikánskom cirkevnom sneme (1962 — 1965). Jeho prvoradým cieľom je obnoviť jednotu všetkých kresťanských cirkví. Totiž, i keď všetky kresťanské cirkvi sa hlásia za učeníkov Pánových, ich cesty sa rozchádzajú, ako by sám Kristus bol rozdelený (Porov. 1 Kor 1, 13). Cirkev prichádza teda so starou novou myšlienkou a snahou uskutočniť slová Kristovej prosby k Otcovi, „aby všetci jedno boli...“ (Jn 17, 21). Toto je teda pravý zmysel a cieľ ekumenizmu. V zmysle tohoto Cirkev zanecháva izolacionizmus a nadviazuje s odľúčenými cirkvami dialóg.

Kristus si vybral zbor dvanástich apoštolov (Porov. Mk 3, 13—19), spomedzi ktorých vyvolil Petra, aby na ňom — ako na skale — zbudoval svoju Cirkev — teda jednu Cirkev! — (Porov. Mt 16, 18). Jemu prisľúbil kľúče od kráľovstva nebeského (Mt 16, 19) a keď mu Peter pri jazere Genezaretskom (po zmŕtvychvstaní Pána) vyznal svoju bezvýhradnú lásku, zveril mu Pán všetky svoje ovečky, celé svoje stádo, aby ho pásol v dokonalej jednote (Porov. Jn 21, 15—17). Ba všetkých mal utvrdzovať aj vo viere (Lk 22, 23), pričom sám Kristus ostáva naveky uholným kameňom Cirkvi. (Porov. Ef 2, 20).

Cirkev je spoločnosť veriacich, teda spoločnosť ľudí, a kde sú ľudia, tam sú aj chyby. Preto aj v Cirkvi už pri jej prvopočiatoch vznikli roztržky (Porov. 1 Kor 11, 18—19; Gal 1, 6—9; 1 Jn 2, 18—19), ktoré prísne karhá a odsudzuje už sv. ap. Pavol. Je smutnou historickou skutočnosťou, že v pozdejšej dobe vznikli v Cirkvi ešte väčšie nezhody, následkom čoho celé veľké celky sa odtrhli od Cirkvi. Pri tomto priznávame, že chyby boli na jednej i na druhej strane.

Preto dnes skôr sa má presadzovať snaha zabudnúť na toto všetko a v

praxi prevádzať do života myšlienku ekumenizmu v duchu veľkého pápeža Jána XXIII., ktorý dal novodobý impulz ekumenizmu so svojim známym „najprv zjednotenie v láske, potom zjednotenie vo viere.“

Pod ekumenizmom rozumejú sa ďalej činy a podujatia so zameraním na žiadúcu jednotu všetkých kresťanov. Sem patrí aj tzv. dialóg medzi odborníkmi, kde každá stránka dôkladne vyloží svoje učenie, aby sa získalo pravdivé poznanie a nestranné hodnotenie učenia jednotlivých cirkví.

Sv. Ambróz napísal: (Enarr. in Ps. 40) — „Kde je Peter, tam je Cirkev“. Kde je Peter vo svojich nástupcoch, tam, je pravá Kristova Cirkev. My — gréckokatolíci — sme členmi „jednej, svätej, všeobecnej a apoštolskej Cirkvi“ (Porov. vyzn. viery Niceo-Konstantinopolské).

Sme plne za ekumenizmus (v praxi ho uskutočňujeme; spoločne s pravoslávami užívame 62 chrámov; my — gréckokatolíci — dali sme k dispozícii pravoslávym 47 chrámov, oni nám 15). V každodennom živote praktizujeme, uskutočňujeme zbližovanie sa s ostatnými na báze lásky, aby raz nastala zbliženie, ba zjednotenie aj vo viere.

Ekumenizmus ešte nebol dekrétom Cirkvi proklamovaný a naši predkovia ešte pred rokom 1646 nadviazali ekumenický dialóg. My im vďačíme za jeho šťastné ukončenie. Sme im poďační za to, že sme dnes živou rätou pravého vinného kmeňa (Porov. Jn 15, 1...), že sme s tým, ktorý je „Cesta, Pravda a Život“ (Jn 14, 6), že sme na tej jedinej, pravej ceste, vlastnime božskú pravdu, s ktorou raz ob-
siahneme nehynúci, večný život.

Dr. Ján Šeman

Hlas

Unavená noc
rozložila svoje údy
na lôžko zeme
Zvíril sa moje sny
Hodili kotvu
do hĺbin
s podobizňami oblúd
Ich tiene ma prenasledujú
Búšia mi do prs
cez zvonivý pancier
uzlovitej vôle

Počul som hlas...
Bojím sa jeho príboja
Skrútené telo
sa podáva snom
Ščerená slina noci
opriada lôžko
krížené bleskom

A. Lambert

Bublina

Vlastne sa nič nestalo
bublina ostala celá
Spovedám sa:
Áno
to som chcela
pospájať do retaze
bublíny
Mať veľa svetov
Ošúchanou vetou
zastaviť prietrz slz

A. N.

CESTY K STRETNUTIU S PÁNOM

V ľudskom živote je základom osobného stretnutia s Bohom živá odpoveď kresťanskej viery v Boha, nádej očakávania Božieho zaslúbenia a láska k Bohu, ktorá podľa sv. Pavla „nikdy neprestáva“ (1 Kor 13,8). Tieto tri ukony z nadprirodzeného hľadiska nazývame čnosťami božskými, lebo v spolupráci s ľudským poznávaním a vôľou, smerujú k Bohu ako ku poznávanému osobnému Súcnu a najdokonalejšej bytosti. Tieto čnosti nazývame aj teologickými, lebo podľa mienky niektorých moderných teológov, patri týmto čnostiam z hľadiska usilovnosti a hĺbky ľudského priblíženia sa k Bohu tento názov. Ľud Boží tým, že existuje ako ľudský rod vo svojich generáciách, tým, že žije, podáva dôkaz seba samého ako predmet z Božej všemohúcnosti v pláne Božej prozreteľnosti. Boh nie je iba predmetom našich úvah o Nóm a túžby ľudského srdca, ale nevyspytateľnou existenciou, ktorú človek prijíma v hĺbke pokory, s vierou, nádejou a láskou.

Náš vzťah k Bohu, ktorý „má nesmrteľnosť a prebýva v neprístupnom svetle“ (1 Tim 6,16), je vyjadrený v našom živote vzťahom ľudského „my“ k večnému „Ty“. Pokúsime sa prehľadne toto spojenie našej osobnej závislosti na Bohu podať najprv v objasnení svetla a sily viery.

Viera všeobecne chápaná je myslenie so súhlasom pre záruku určitej autority. Celý náš duchovno-rozumový život je preto založený na viere v autoritu vedeckých a významných spoločenských predstaviteľov. Kresťanský verit' znamená prijať učenie Božie v podaní učiteľskej služby Cirkvi. Preto sa naša viera definuje ako nadprirodzená čnosť a milosť, pôsobiaca na ľudskú myseľ a vôľu k pevnej viere vo všetko, čo Boh zjavil a Cirkev predkladá k vereniu ako poklad nadprirodzených pravd, o ktorých sv. Pavol napísal „pevné presvedčenie o veciach, ktoré nevidíme“. (Žid 11,1).

V ekumenickom chápaní sa pojem viery prejavuje súhlasom v prijatí zjavených pravd hĺbky Božieho slova, ktoré hlásajú cirkvi v tradícii vekov. (Max Thurian).

Ukon viery je vlastný iba rozumovým bytostiam, teda ľuďom. Preto človek spolupracuje k prijatiu Božieho daru rozumom a vôľou. Našu prítomnú úvahu o ceste k Pánovi prostredníctvom viery rozdelíme si na tieto dve štruktúry: a) Rozumiem, aby som veril a b) Verím, aby som rozumel.

a) Rozumiem, aby som veril, je (podľa sv. Augustína) ako stretnutie so skutočnou Božou existenciou, nie iba nejakou fixiou, podvodom alebo výmyslom. Svetlo rozumu preniká z pozorovania fyzických, mravných, kozmických a účelnostných zákonov k poznaniu skutočnosti Zákonodarcu, Stvoriteľa, Usporiadateľa. Túto schopnosť a možnosť ľudského ducha potvrdzuje Písmo sv. (V knihe Múdrosti 13, 15, 2 Makab 7, 28 a Rim 1, 18–23). Aj učiteľská činnosť ranného kresťanstva sa opiera o rozhľad rozumovej úvahy a ľúče jej svetla. Podľa tejto rozumovej schopnosti ľudského rodu vytvorili sa dve tradičné kategórie (druhy), ktoré vedú k stretnutiu s Bohom na základe rozumu a srdca.

Preukaznosť jednej z týchto foriem a metód vychádza postupom z ľudského vnútra, jeho túžby po štasti, hlase po spravodlivosti, hlasu svedomia a dosiahnutia najvyšších mravných túžob, ktoré sú v najvyššej miere obsiahnuté v Bohu. Tomuto smeru hovoríme platónsko-augustínsky. Jeho priekopníkmi v dejinách myslenia bol antický filozof Platón a sv. Augustín. Druhý smer ako keby vychádzal z čítanky Božieho vesmíru tým spôsobom, aby na základe viditeľných účinkov a spojitosti poukázal na predpoklad nutnosti Boha ako prvého, nikomu nezapríčiného činiteľa, ku ktorému sa vzťahuje celá závislosť jeho diela. Toto myslenie, či lepšie povedané, metóda myslenia je reprezentovaná najmä starovekým Aristotelom a neskôr v stredoveku sv. Tomášom Akvinským. Preto ju nazývame aristotelovsko-tomistickou.

Všetky naše pojmy a predstavy o Bohu sú zo svetla rozumu platné, ale zostávajú stále iba čiastočne (analogické). Preto v rozumovom uznaní a stretnutí s Bohom ako s najvyššou Pravdou, zostane vždy platné uznanie, že rozumové poznanie v sebakritickom hodnotení hraníc rozumu je kladné (poznávam Boha, ktorý je), záporné (nie je obmedzený mojim úsudkom, pojmom, predstavou) a v znešené (je našej ľudskej vnímavosti najdokonalejší a tajomný svojím majestátom).

b) Z týchto dôvodov je pre človeka nielen zaslúžné, ale predovšetkým potrebné vyznanie nadprirodzenej čnosti viery podľa úsilia sv. Anzelma: Verím, aby som rozumel. Prijínam pokorne veľké dielo a slovo Božie v dejinách ľudstva v prozreteľnosťou usporiadani, ktoré nazývame dejinami spásy. Boh sa stretáva s nami v našom chápaní seba ako neopustiteľného Božieho ľudu.

Osnovou tejto skutočnosti nadprirodzeného Božieho zjavenia je zmluva Boha s jeho ľuďmi, ktorá sa rozvíja od Abrahama až k Mojžišovi, cez čas patriarchov až k prorokom, ktorí v nástupe sv. Jána Krstiteľa pripravili cestu Mesiášovi. Príchodom, vystúpením, obetou a oslávením Syna Božieho vyvrcholuje zjavenie ako súhrn veľkých slov a činov Božích. Z izraelského národa a zeme dostáva sa Cirkvi ako spoločenstvu nového ľudského rodu širka priestoru, národov a rás, aby poslaním evanjelizácie uplatňovala radostnú zvesť pokoje a lásky medzi ľuďmi všetkých čias a celého sveta. Táto historická niť sa rozvíja v časovú náplň aj súčasného diania a dnešných ľudí. Človek sa stretáva s Bohom osobným prijatím jeho učenia, prikazov, ich zachovávaním a vyznaním svojej závislosti na Božej Prozreteľnosti. Vedomím prítomnosti a dôslednosti s výhľadom do Bohom riadenej budúcnosti líši sa viera od obyčajnej spomienky na dávnu minulosť, od priameho bezprostredného nazerania na Boha vo svetle slávy a od subjektívneho citovo vysneného a niekedy až sebeckého želania. Aj také výrazné postavy mystického vytrhnutia vytrženia mysle, ako napr. biblické osobnosti Mojžiš, sv. Pavol, dokázali sa vždy orientovať v skutočnosti viditeľného sveta aj v skutočnosti viery. Pretože viera nie je súkromnou záľubou, ale vedomým a uvedomelým stretnutím s Bohom, patri medzi jej hlavné vlastnosti predovšetkým životnosť a dôslednosť k službe bližným. Tým sa najlepšie prejaví i jej účinnosť a tým i jej najskvelejšia obhajoba.

ThDr. Gustáv Čejka

Hranice pokory

Odpovedať na otázku, na koľko sme povinní pokoriť sa, aby sme nestratili svoju dôstojnosť, ani ujmu na svojich životných záujmoch, je zaiste ťažké. Ťažké preto, lebo pokora má svoje špecifické duchovné vlastnosti.

Každý človek pestuje a chráni v sebe osobnú hrdosť, sebavedomie, ktoré vyplýva zo získaných životných poznatkov a postavenia. Už i malé dieťa rado si uvedomuje svoje úspechy, svoje vlastnictvo, ktoré v poznávaní javov okolo seba získava. Oprávnené sebavedomie nášho jestvovania i pôsobenia rastie pod vplyvom pribúdajúcich poznatkov, štúdiom i skúsenosťami. Upevňuje sa i usmerňuje výchovou, no hlavne sebavýchovou! Pokora človeka zvlášť vyžaduje dôsledné usmerňovanie vo svojom vývine, aby sa stala korigujúcim faktorom v našom konaní.

Sú jedinci, ktorí v hodnote dosiahnutých úspechov preceňujú svoje schopnosti i dosiahnuté výsledky svojho úsilia. Zdá sa im, že len sebe môžu ďakovať za výsledky, akoby už len oni boli schopní získať také životné postavenie... Z úspechov zatočila sa im hlava, nevidia nikoho okolo seba, ani žiadne iné ľudské hodnoty vytvorené inými.

Pravdou zostane skutočnosť, že človek nič nemá sám od seba! Pravdou je aj to, že každý prináša so sebou určité vlastnosti a schopnosti, ktoré vo svojom živote uplatňuje a rozvíja. Je tu súhrn životných podmienok a okolností, ktoré v spolupráci s vlastným úsilím vrodene vložky rozvíjajú a umožňujú ich uplatniť. Je to ozaj mravčia práca umu učiteľov, vychovávateľov a mnohých spolupracovníkov, ktorá napomáha zdarný rozvoj vloh a schopností jedinca, aby stmelené priniesli želané výsledky. Často stačí malý úspech, aby sa v človeku ozvala pýcha a hrdosť a aby sa človečiek cítil viac, než ti druhí. Mnohí naozaj dosiahli svojim úsilím maximálne úspechy, ale pozabudli vypestovať v sebe zároveň aj skromnosť, pokoru srdca na úrovni dosiahnutých výsledkov.

Nik nemá právo ani dôvod pýšiť sa a byť pre čokoľvek namysleným! Známe sú slová sv. Cirkvi: „Prach si, človeče, a v prach sa obrátiš!“. Tie úplne zvyrazňujú výslednicu našej pýchy i pokory.

Co je teda pokora? Pokora znamená nastavenie aj druhého lica! Tak ju výstižne charakterizoval sám Spasiteľ! Pokora je umenie mlčať! Je tichom, v ktorom za nás odpovedá a veci úspešne riadi Boh.

Pokora má cenu zlata, najmä vtedy, keď aj oprávnené sebavedomé slovo alebo gesto, by bolo znehodnocujúcim a situáciu sťažujúcim riešením!

(Dokončenie na str. 11)

liturgický život

Liturgia Slova — katechumenov

Prechádzame k výkladu druhej časti Služby Božej, ktorá sa tradične nazýva „Liturgia katechumenov-ohlásených“. Modernejší je názov „Liturgia slova“.

1. — Nazýva sa Liturgiou katechumenov — ohlásených preto, lebo na tejto časti liturgie mohli byť prítomní aj tí, ktorí ešte neboli pokrstení, len sa prihlásili ku krstu a teda boli ohlásení kresťanskému spoločenstvu ako kandidáti na prijatie sv. krstu. Po skončení tejto časti bohoslužby mali povinnosť opustiť priestory k bohoslužbe obety. Preto do dnešného dňa v našej Liturgii po skončení tzv. jekténie katechumenov diakon obrátený k ľudu vyhlasuje: „Vy, čo ste len ohlásení, odíďte! — A vy, veriaci, modlite sa ďalej v pokoji k Pánovi“.

2. — Pôvod tejto druhej časti je čisto cirkevný. Ako vzor poslúžili k tomu židovské sobotné bohoslužby v synagógach. Brával na nich často účasť sám Božský Spasiteľ i apoštoli. Istý čas v tom pokračovali aj po Pánovom nanebovstúpení. Neskôršie zvolili si osobitné obydlia pre ten cieľ a vťahli tejto pobožnosti ráz celkom kresťanský. Židia mali bohoslužby dvojakého druhu: 1. — bohoslužbu v synagógach a 2. — bohoslužbu obeti v jeruzalemskom chráme. Prvý druh bohoslužby sa skladal zo spoločných modlitieb, zo spevu žalmov a z čítania a výkladu Biblie. — Druhý druh bohoslužby sa konal iba v jeruzalemskom chráme. — Tieto dva druhy stali sa základným podkladom kresťanských bohoslužieb, delených na dve časti: na liturgiu katechumenov a veriacich. Teda liturgia katechumenov má výraznú podobnosť s bohoslužbou židov v synagógach. Ako tam, aj tu sú spoločné modlitby, žalmy, čítanie a výklad slova Božieho. Preto právom si zaslúži aj názov: Liturgia slova.

Opustiť synagógy a zaviesť podobné bohoslužby v kresťanskom duchu donútili apoštolov a ich žiakov predovšetkým tieto faktory: Židia kresťanov znevávideli, vyhánali ich zo svojich synagóg. Po druhé, pohania, masovo pristupujúci ku kresťanstvu, nemali záľubu v židovských bohoslužbách. Bolo nutné hľadať iné budovy pre ten cieľ a dať bohoslužbám primeraný kresťanský charakter. Ten záležal najmä v tom, že zaviedli nové spoločné modlitby, žalmy ponechali, a že pri čítaní a výklade slova Božieho venovali predovšetkým pozornosť knihám Nového zákona a zo Starého používali už iba tie časti, v ktorých boli predobrazy alebo predpovede o budúcom Mesiášovi. — Ďalšou vývojovou etapou pokresťančenia tradičných židovských bohoslužieb bolo to, že ich konali nie v sobotu, ale v nedeľu na oslavu Kristovho vzkriesenia, a konečne to, že už v druhom storočí spájali túto Liturgiu slova s lámaním chleba, čiže s Liturgiou veriacich. — Písomný doklad nám o tom zanechal sv. mučeník Justín (*165). V jeho časoch bohoslužba mala tieto zložky: Najprv sa čítalo zo Starého i Nového zákona. Potom nasledovala kázeň a spoločné modlitby, bozk pokoja („Vozľúbim druh druhu...“), diakoni priniesli chlieb a víno, kňaz to premenil, obetoval Bohu a potom diakoni rozdávali posvätené dary niektorým pri sv. prijímaní, iným len pri agapách zo zbytkov nepre-

menených, ako napr. dnes u nás pri mirovaní. — V neskorších storočiach splynula Liturgia katechumenov v nerozlučnú jednotu s Liturgiou veriacich.

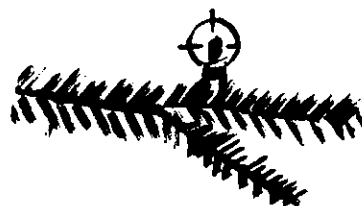
Zachovali sa historické doklady o tom, že aj po splynutí tých dvoch častí bohoslužby panoval zvyk, že sa konali každá zvlášť, ba aj v celkom inom čase a na inom mieste, áno, že Liturgiu katechumenov nahrádzali úplne inou pobožnosťou, alebo ju aj celkom vynechávali a končili iba Liturgiou veriacich — obety. V tom zmysle o tom svedčí nami už skôr spomenutá Silvia Heteria vo svojom spise Putovanie. Píše, že v jednom chráme sa odbavila bohoslužba slova a potom biskup s ľudom sa odobral do iného chrámu a vykonal tam bohoslužbu obety a že vo Veľkom pôste v stredu a v piatky sa konala iba bohoslužba obety.

Na podklade týchto skutočností charakter Liturgie katechumenov nemá skoro nič spoločného s proskomídiou, nie je v nerozlučnom spojení ani s Liturgiou veriacich-obety. Je naozaj samostatnou časťou. Má svoje samostatné zložky i svoje samostatné zameranie: byť liturgiou slova. — Modlitby a spevy tejto časti nemajú nejaké mimoriadne zameranie k prinášaniu obety. Ich cieľom je zvelebiť Boha, poďakovať mu za dobrodenia, v modlitbách predniesť mu potreby kresťanstva i jednotlivcov. Zamieňali ju však aj inými úkonmi, ako napr. slávnostným udeľovaním sv. krstu, svätením na biskupa alebo kňaza, diakona, a p.

Na podklade toho, že táto časť nemá podstatné spojenie s eucharistickou obeťou, niektorí liturgisti vyslovujú názor, že by ju mohol konať diakon s ľudom i bez účasti kňaza alebo len s minimálnou jeho účasťou, lebo podstatnou funkciou kňaza je prinášanie obety.

3. — Spoločné modlitby pri bohoslužbe od najstarších čias nesú názov: **jekténia**. Pochádza z gréckeho slova ekténe-napínam, čiže pozorná modlitba. Ich stavba sa skladá z troch častí: Diakon prednáša, za čo a ako sa modliť. Ľud na to odpovedá krátkymi, jednoduchými vzdychmi. Medzi modlitbou diakona s ľudom kňaz ako prostredník medzi Bohom a ľudom sa modlí ako Mojžiš sám potichu inú modlitbu. Zakončí ju nahlas tzv. vozhlasom = doxológiou a tak spojí v jednu kyticu modlitby celého spoločenstva a odovzdáva trojjedinému Bohu prostredníctvom Spasiteľa, ktorého viditeľne zastupuje funkciou i oblekom. — **Symbolicky** vhodne táto časť predstavuje skrytý a verejný život Spasiteľa. Skrytý veľkou jekténiou, antifónami. Verejný od tzv. malého vchodu do konca.

O. Ján Ďurkán

Z NÁŠHO ŽIVOTA

Uzávierka novembrového a vianočného čísla bola časovo veľmi značne predsunutá. Mnohé správy z našich farností nemohli byť včas zaradené. K niektorým milým udalostiam v živote našich farností sa ešte vraciame týmito stručnými správami.

LADOMIROVÁ — 10. októbra m. r. prijatím sviatosti sv. krstu a miropomazania začlenili sa medzi dievky Božie aj ladomirovské trojčiatá Lubomíra, Jana a Július Cínovi, dievky Jolany a Júliusa Činy z Ladomirovej. Sviatosti menovaným udelil miestny farár o. Alexander Schudich. Túto milú správu z Ladomirovskej farnosti môžeme radostne doplniť ďalšou, ktorá však už došla po uzávierke a v ktorej nám oznámili, že do ich farnosti na sviatok chrámového patróna zavítal Otec ordinár J. Hirka, ktorý tu slúžil archijerejskú sv. Liturgiu a predniesol povzbudzujúcu kázeň. Bolo to v nedeľu, 21. novembra m. r. na počesť sv. Michala archanjela.

HRABSKÉ — Chrámový sviatok sv. veľkomočeníka Demetera oslávili farníci rodnej obce nášho Otca biskupa vzornou výzdobou svojej cerkvi a peknou účasťou na Sv. liturgii, ktorú za asistencie o. P. Dančeka slúžil okresný dekan o. Stefan Simko z Bardejova.

NOVOSAD — Posledná októbrová nedeľa minulého roku bola pre novosadských veriacich príležitosťou, pri ktorej ovocie ich príkladnej starostlivosti o dom Boží — ich obnovenú farskú cerkev — posvätil okresný dekan trebišovský o. Imrich Vasičák. Sv. Liturgiu slúžil miestny duchovný správca o. Ondrej Berč. Pri tejto Sv. liturgii slovo Božie kázal a strieborné kňazské jubileum o. Berča vdačnými úprimnými slovami ocenenia vyzdvihol vedúci redaktor o. dr. Emil Korba. Za okolitých kňazov jubilanta neobčajne srdečnými slovami pozdravil o. Ján Hudák, správca fary v Zemplínskom Branči.

CÍGLA — táto utešená filiálka farnosti Cernina slávila v poslednú novembrovú nedeľu veľký a radostný deň. Ich obec navštívil Otec ordinár Ján Hirka, aby tu okrem archijerejskej Sv. služby Božej a povzbudzujúcej kázne posvätil veriacim Cigly ich obnovenú cerkev. Vdačné slová duch. správca farnosti obetavého obnovovateľa cirkevných objektov o. Mikuláša Čečku boli prejavom čistých citov nadšenia i prisľubom vytrvalosti, ktoré O. ordinárovi tlmočil v mene svojom i v mene svojich snaživých farníkov.

Z návštevy Otca ordinára v Miňovciach (sept. 1971).

V PRAHE v polovici novembra minulého roku prebiehalo slávnostné snemovanie zástupcov českého a slovenského katolíckeho duchovenstva, na ktorom zástupcovia kňazstva z oboch národných republík zvolili federálne vedenie Združenia katol. duchovných Pacem in terris v CSSR.

OKRESNÉ DEKANSKÉ PORADY, ktoré v mesiaci novembri m. r. prebiehali vo všetkých dekanátoch nášho biskupstva a ktorých sa všade osobne zúčastnil Otec ordinár J. Hirka, boli okrem riešenia pravidelných pastoračne-organizačných otázok so sústredenou pozornosťou zamerané aj na vážnu celospoločenskú udalosť v našej vlasti: voľby do zastupiteľských orgánov všetkých stupňov. S radostným konštatovaním môžeme uviesť, že stanovisko nášho kňazstva vždy a všade vyjadrovalo kladný postoj, nadšený súhlas a odhodlanú podporu všetkých záujmov, za ktorými stojí vôľa všetkého nášho pracujúceho ľudu a jeho kandidátov.

O. VÁCLAV HÁK, obetavý správca farnosti líbeznickej, okr. Praha-východ, v ktorej okrem iného tak horľivo propagoval našu gr.-kat. tlač, zanietený obdivovateľ byzantskej liturgie a staroslovanských cirkevných spevov — zomrel premožený v priebehu niekoľkých týždňov zákerou chorobou vo veku 42 rokov na deň sv. Martina, patróna líbeznickej farnosti. Pochovali ho za účasti duchovenstva a veriacich v Brandýse nad Labem dňa 15. novembra m. r.

Vieľajme jemu pamiat!

GENERALNYM VIKÁROM pražskej arcidiecézy menoval Otec biskup, ap. administrátor pražský, doterajšieho kancelára Apošt. administratúry a kanonika metropolitnej kapituly u sv. Víta v Prahe dr. Františka Vaňka.

Ešte raz Ľubica!

V novembrovom čísle Slova sme venovali pozornosť našej podtatranskej farnosti Ľubica, ktorá vlani slávila 700. výročie získania mestských práv. V predvianočnom čase sme navštívili toto starobylé mestečko. Prijemne nás tam zaujalo veľa vecí a veľa ľudí. V pamäti nám zostala výrazná nástenka v predsieni gr.-kat. chrámu. Predstavovala slepého modliaceho sa Vietnamca a obsahovala tento text:

„Vidím, že je slepý a celou oddanosťou sa modlí za svoju vlasť, ktorá už 30 rokov je ničená vojnou. Čo iné môže vo Vietname robiť slepý, keď tí, čo vidia nenachádzajú cestu k sebe a k mieru!“

KOŠICE — V nedeľu, 14. novembra m. r. slávnostne otvorili v krajskej galérii výstavu diela akad. maliara Mikuláša Klimčáka, pri príležitosti umelcových 50-tých narodenín. Po bratislavskej úspešnej výstave pri-

šiel majster M. Klimčák so svojím dielom aj do metropole vlastného rodného kraja, kde sa jeho umelecká činnosť (najmä s cyrilometodejskou a staroslovanskou tematikou) stretáva s mimoriadnou pozornosťou a záujmom.

OTEC BISKUP DR. BAZIL HOPKO oslavuje v prvý deň prvého mesiaca nového občianskeho roku sviatok svojho nebeského patróna — sv. Bazila Veľkého.

Úprimne mu vyslovujeme najsrdečnejšie dobrožičenia duchovného i telesného zdravia, sily a spokojnosti. K tomuto jeho sviatku v tomto roku pristupuje ešte jedno význačné jubileum. V januári pred 25 rokmi sme sa dozvedeli o jeho menovaní za tit. biskupa midilského a svätiaceho biskupa prešovskej eparchie. Radostne spomíname a zo srdca prevolávame:

NA MNOHAJA I BLAHAJA LJETA, VLADYKO!

Nad našimi kalendármi 1972

Ešte pred radostnými vianočnými sviatkami dostali sa do rúk našich veriacich nové kalendáre na rok 1972, vydané vo dvoch jazykových verziách a s titulmi — názvami našich časopisov Blahovistnik a Slovo.

Ako prvý vytlačili v Dukelských tlačiarňach KALENDÁR BLAHOVISTNIKA, ktorý na svojich 136 stránkach prináša veľa zaujímavého, poučného a duchovne veľmi povzbudzujúceho materiálu. Vkusné a prehľadné usporiadané kalendárium podľa nového a starého štýlu, doprevádzajú výroky veľkého východného učiteľa Cirkvi sv. Jána Zlatoustého.

Zaujímavé sú pohľady do života niektorých význačných svätcov (proroka Eliáša, sv. Jána Krstiteľa, Jakuba, Jána, Anastázie, Eudokie, Sizona a Pimena) a významných pápežov prvých storočí (Kalixta I., Urbana I. a Sixta II.). Poučnou kapitolou zo základného bohoslovía je stať venovaná Božiemu Synovi a nášmu Vykupiteľovi (I. Christos, str. 49 a nasl.). Na to nadväzuje i ďalší príspevok o Jeho strastiach a utrpení (str. 81 a nasl.). Časových otázok dotýkajú sa príspevky: V práci mir (str. 46) a Veľika-najbilšia problema (str. 121). O kult.-historickom význame našich cerkvi sa hovorí v samostatnom príspevku na str. 123. Ekumenické úsilie vyjadruje článok s výrazným nadpisom: Da vsi jedino budut, ktorý by si iste bol zaslúžil prednostnejšie umiestnenie, než na konci kalendára.

Kalendár Blahovistnika dopĺňujú aj príspevky z poézie, z ktorých dôstojné miesto zaujímajú dve básne I. Franka. Textovú časť kalendára dopĺňuje skromný, ale vkusný a vhodný obrazový materiál. Obálka je veľmi úhladná a dôstojná.

S podobným zameraním prichádza medzi svojich čitateľov aj tohoročný KALENDÁR SLOVA. Obsahuje 144 strán, na ktorých okrem trojkolonkového prehľadného kalendária, zostaveného o. B. Demkom, stretávame sa s príspevkami rôznych autorov, nám väčšinou známych zo Slova.

Uvodný príspevok dr. Št. Ujhelyiho je zameraný k významu a potrebe boja za svetový mier. Z ostatných príspevkov nás zaujme obsiahle pojednanie o ekumenizme vo svetle II. vatikánskeho koncilu, rozbor encykliky Jána XXIII. Pacem in terris, Výroky a príklady otcov púste zo spisu Otečnik v preklade a výbere o. dr. J. Mastiliaka, úvaha o práci a jej zmysle vo svetle kresťanského učenia, odborná štúdia o premenách ikonopisných pamiatok z východu. Slovenska od uznávaného odborníka A. Frického a iné.

Poéziu reprezentujú najmä pôsobivé pôvodné verše P. G. Hlibinu a preklady z M. Quoista a P. Ratha. Kalendár Slova okrem uvedeného vyplňuje mnohé reprodukcie snímok a ilustrácie A. Lamberta.

Cena kalendárov je jednotná — 13 Kčs. Objednať možno na Gk. ordinariáte Prešov, ul. SRR č. 8.

REDAKČNÉ ODKAZY

A. N. — Nepodpísané príspevky nielenže neuverejňujeme, ale ani neberieme na vedomie. Vyslovujeme to s poľutovaním, lebo Váš príspevok by si bol získal našu úprímnú pozornosť.

M. M. — Na Vašu otázku: „Človek hoci ako bude dobrý, ale keď nebude veriť, nebude spasený“ — odpovedá z hľadiska učenia Cirkvi o. dr. J. Seman v príspevku Potreba viery.

S. S. — Ďakujeme za pozoruhodnú správu a domnievame sa, že priestor, v ktorom ju uverejňujeme, je úmerný jej významu.

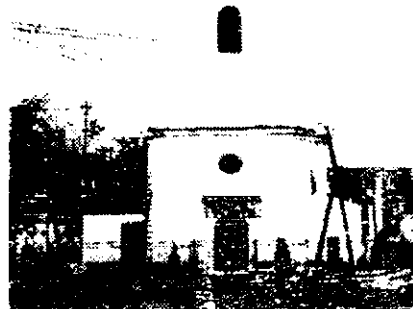
P. K. — Objednávku kalendárov vybavuje Ordinariát.

M. P. — Neuvedli ste poštu Vášho bydliska, ani svoju presnú adresu, preto vo veci nápravy dodávania nášho časopisu u PNS nemôžeme nič podniknúť.

S. D. — Predplatné, ktoré nám chcete poslať, odovzdajte svojmu doručovateľovi, keď Vám doručí Slovo i Blahovistnik. U PNS sme Vám zabezpečili dodávku týchto časopisov, ale predplatné nemôžeme prijímať. Túto pripomienku adresujeme aj ostatným záujemcom.

J. Š. — Nemôžeme všetkým vo všetkom vyhovieť, najmä nie v oblasti ilustračnej náplne.

Uzávierka januárového čísla bola 27. novembra m. r.

FULIANKA — patrí k starobylým a svojráznym gr.-kat. farnostiam prešovského biskupstva. Rozprestiera sa za Prešovom pod velebnou záštitou dávneho kapušianskeho hradu na železničnej trati Prešov — Bardejov. Farský chrám, ktorého vežu zachytáva naša snímka, pochádza z roku 1800 a je zasvätený sv. bratom — lekárom Kozmovi a Damiánovi. Prvým známym farárom vo Fulianke pôsobiacim bol Ján Tarasovič. Po ňom tu pôsobili: Ján Mikulič, Boronkay, Ján Varzaly, Štefan Rojkovič, Ján Pankovič, Alexej Petraševič, Štefan Vojtovič, Alexander Kellö, Hilarion Il'kovič a iní. Snímku fulianskej chrámovej veže nám ochotne poskytol okr. dekan prešovský o. Gabriel Stavrovský.

NOVÉ ŽAKOVCE — sú jednou z najnovších, či najmladších farností nášho biskupstva. Rozprestierajú sa v malebnom a vznešenom podtatranskom kraji a vznikli r. 1955 presťahovaním z pôvodného Blažova, jednej z najstarších usadlostí na Spiši, z ktorých pochádzal Gabriel Blažovský, zaslúžilý mukačevský biskup v rokoch 1737—42.

Duchovnú správu farnosti vedie okresný dekan staroľuboviansky o. Michal Rojkovič, ktorý s príkladnou obetavosťou a nevädňucim záujmom vynakladá všetky sily pre požehnaný a kvitnuci život farnosti po všetkých stránkach.

z kresťanského sveta

Ďalší krok na ceste zjednotenia

V októbri minulého roku navštívil Svätého otca Pavla VI. pravoslávny patriarcha Jakub III. z Antiochie. Bola to významná udalosť a znamená ďalší krok na ceste zjednotenia. Tento fakt zdôrazňuje aj spoločné prehlásenie, ktoré podpísali ako Pavol VI. tak aj patriarcha Jakub III. V tomto spoločnom prehlásení sa zdôrazňujú hlavné skutočnosti, ktoré sú spoločné obidvom cirkvám: spoločné vyznanie viery, rovnaké vysluhovanie sviatosti, uznávanie apoštolskej tradície, nauky Otcov a cirkevných učiteľov — osobitne sv. Cyrila Alexandrijského, — ktoré tvoria základ spoločného dedičstva viery. To všetko je dôkazom pôsobenia Ducha Svätého v oboch cirkvách napriek ľudským slabostiam a nedostatku dobrej vôle kedysi, čo spôsobilo neblahý rozchod. Je radostnou skutočnosťou, že dnes je tu aj dobrá vôľa, aj našiel sa čas na stretnutie a konštatovanie, že ekumenické snahy ako na jednej tak aj na druhej strane sú úprimné a v ďalšom všetky podujatia smerujúce k túženej jednote sa budú podnikať vo svetle právd viery, vo vzájomnej láske ako ovoci Ducha svätého a v znamení obojstrannej úcty a porozumenia. Na záver tejto spoločnej deklarácie apelovali obidvaja predstavitelia cirkvi na všetky hlavy štátov, osobitne v oblastiach trvalého napätia, aby vykonali všetko na zachovanie pokoja medzi národmi, a aby boli odstránené všetky prekážky, ktoré ešte stále zabráňujú veľkému počtu ľudí žiť v spravodlivosti a v tak prepotrebnej ľudskej miere slobody. J. Petrák

ktorej protestujú proti neľudskému zaobchádzaniu s politickými väzňami a domáhajú sa pre nich lekárskeho ošetrovania ako aj umožnenia návštevy kňaza. Túto rezolúciu podpísal aj katolícky biskup, kardinál Owen McCann, predseda biskupskej konferencie katolíckeho episkopátu Južnej Afriky.

CIRKEV V EKVÁDORE rozparcelovala 15 tisíc hektárov poľnohospodárskej pôdy maloroľníkom. Katolícka Cirkev je takto v tomto štáte prvou ustanovitznou, ktorá týmto dáva impulz k uskutočňovaniu tak veľmi žiadúcich spoločenských reforiem v prospech tých najchudobnejších a ťažko pracujúcich.

V NOVEMBRI MIN. ROKU zomrela vo veku 95 rokov svetoznáma katolícka spisovateľka GERTRUDA VON LEFORT. Narodila sa v Mindene vo Westfálsku 11. októbra 1876, filozofiu a históriu študovala v Heidelbergu a v roku 1927 konvertovala na katolícke vierovyznanie. Už predtým, ale najmä po konverzii, napísala veľa hodnotných a kresťanských fundovaných literárnych diel. Sama odpovedala na jednu z ankiet, že je presvedčená, že ak niekto, tak kresťanský spisovateľ je povolaný na to, aby v čo najväčšej možnej miere prispieval svojím dielom k dorozumeniu medzi ľuďmi. Hľadanie ciest k Bohu a porozumenie medzi ľuďmi — to boli ideály, ktorým autorka žila a ktoré našli veľmi konkrétny a duchaplný výraz v celom jej literárnom odkaze. Jej diela sú preložené vo všetkých svetových jazykoch.

Jednou vetou

V HALIFAXE (Anglia) začiatkom októbra min. roku začala svoju činnosť bohoslovecká škola, na ktorej študujú duchovní katolíckej Cirkvi, zjednotenej cirkvi a cirkvi anglikánskych. Jej rektorom zvolili jednomyseľne katol. duchovného dr. L. J. Robertsona.

SEVEROÍRSKÍ KNAZI podpísali vyhlásenie, v ktorom dôrazne žiadajú objektívne vyšetrenie brutálností, ktorých sa dopúšťajú britskí vojaci voči väzňom v internačných táboroch. Vyhlásenie poslali všetkým poslancom parlamentu OSN a vedeniu Červeného kríža.

KARD. ALFRINK posvätil prednádavnou kaplnku pri utrechtskej katedrále v Holandsku, ktorú zriadili k ucteniu pamiatky jeho predchodcu kardinála Jonga. Kardinál Jong bol za fašistickej okupácie dušou odporu a výrazným predstaviteľom holandského hnutia odporu proti fašizmu.

PANAMSKÝ BISKUP C. Lewis na tlačovej konferencii vyhlásil, že katolícka cirkev v Paname chce predať všetok svoj majetok, aby výťažok z predaja mohla použiť na stavbu lacných domov pre najchudobnejšie vrstvy obyvateľstva.

MATKA TERÉZIA, známa zakladateľka kongregácie misijných sestier lásky v Kalkate, odcestovala do New Yorku, kde bude prednášať o potrebe praktickej lásky k trpiacim. Zároveň chce v černošskej štvrti New Yorku založiť dom sestier lásky.

NOVÝ PATRIARCHA koptickej pravoslávnej cirkvi bol zvolený na zasadaní predstaviteľov tejto cirkvi v káhirskej katedrále v Egypte. Je to v poradí 117. predstaviteľ tejto cirkvi od čias jej vzniku a dal si meno SZENUDA III. Má 48 rokov, skončil teologické štúdiá a absolvoval aj fakultu anglickej literatúry. V arabskom svete je uznávaným autorom v odbore morálky a za života svojho predchodcu Kyrillosa VI., ktorý zomrel ešte v marci 1971, bol za dlhší čas vo funkcii jeho osobného tajomníka.

Treba pripomenúť, že koptická pravoslávna cirkev vznikla v VI. storočí, kedy sa odtrhla od všeobecnej Cirkvi. V Egypte má asi 4 milióny veriacich a v Etiópii okolo 14 miliónov. Menšie skupiny žijú v Sudáne, Kuwaite, v USA i v Európe.

PREDSTAVITELIA ANGLIKÁNSKEJ CIRKVI v diecéze Cape Town v Južnej Afrike vypracovali rezolúciu, v

Na **POMOC** obyvateľstvu východného Pakistanu pápež Pavol VI. ponukol 20 tisíc dolárov a svoj náprsný kríž, ktorý nosil aj pápež Pius IX. — **ŠVAJCIARSKA** spolková rada koncom roka podala spolkovému snemu návrh, aby z ústavy vytrhli opatrenia, obmedzujúce činnosť katolíkov — **BISKUP** Tenhumberg na westfálskom Dni diakónie ako prvý stupeň zjednotenia odľúčených cirkví označil pomoc trpiacim ľuďom. — **V RÍME** vydal dr. E. Piacentini v známom Herderovom nakladateľstve obsiahle dielo o nedávnom kanonizovanom poľskom minoritovi o. M. Kolbem — **VO FLORENCII** vyše 450 kňazov a niekoľko desiatok laikov sa zúčastnilo na lekársko-psychologickom kurze — **VO VIEDNI** vysvetlili vlni na kňaza rakúskeho atómového fyzika Ing. H. Leonharda, ktorý je viedenským rodákom a 7 rokov bol členom misijnej spoločnosti — **ETIOPSKÍ** misionári obrátili sa na taliansku Charitu so žiadosťou o podporu, lebo ináč by neboli schopní udržiavať štyri domovy opustených detí — **V NAGPURE** (India) v tomto roku pri 1900. výročí smrti sv. Tomáša bude Medzinárodný kongres teológov — **V TÓKIU** na katolíckej univerzite Sophia, založenej z podnetu pápeža sv. Pia X., študuje nateraz 7 tisíc poslucháčov — **KARD. SUENENS** vydal pastiersky list, v ktorom sa zaoberá vierou ako trvalým záväzkom pre celý život veriaceho kresťana — **VYŠE TISÍC** juhoamerických kňazov požiadalo Sv. Stolicu, aby každý kňaz mal právo vyvíjať politickú činnosť — **BISKUPI** z Poľska a Nemecka, ktorí sa zúčastnili Biskupskej synody v Ríme, prvý raz koncelebrovali spoločnú Sv. Liturgiu v kaplnke kňazského kolégia Germanicum — **NIKODIM**, metropolit leningradský a novgorodský, navštívil trierskeho biskupa dr. B. Steina — **V GRENOBLE** (Francúzsko) bol vlni medzinárodný seminár venovaný problémom dejín náboženstva — **VATIKÁNSKA POŠTA** vydala koncom minulého roku sériu poštových známok, pripomínajúcich tisícročie sv. Štefana kráľa — **ARCIBISKUP** v Sao Paolo vystahoval sa zo svojej rezidencie a ubytoval sa v jednej z najchudobnejších štvrtí svojho sídelného mesta — **V NEW YORKU** zriadili nedávno Ústav Jána XXIII., zameraný na štúdium východných cirkví — **NA OSLAVACH** 2500. výročia trvania Perzskej ríše Sv. stolicu zastupoval prefekt Kongregácie pre Východné cirkvi kardinál Fürstenberg — **V HOLANDSKU** zriadili ekumenické súručenstvo na podporu pakistánskych utečencov — **RODÉZSKA** biskupská konferencia spoločným pastierskym listom ostro sa postavila proti rasovej diskriminácii — **V MONTEFALCU** (Taliansko) otvorili na konci min. roku výstavu ikon Bohorodičky slávneho stredovekého maliara Fr. Melangia — **KARD. HEENAN**, arcibiskup westminterský, ktorý sa dožil 70-tich narodenín, vyzval svoje duchovenstvo, aby označilo tých duchovných, ktorí by boli vhodní stať sa jeho nástupcom —

Prezident republiky ocenil mierovú snahu katolíckeho duchovenstva

Podľa správy ČTK v Prahe prezident republiky armádny generál Ludvík Svoboda prijal dňa 23. novembra m. r. na Pražskom hrade delegáciu federálneho združenia katolíckeho duchovenstva Pacem in terris, ktorá prezidenta informovala o výsledkoch celoštátneho zhromaždenia duchovných a mierovej činnosti katolíckeho duchovenstva v ČSSR. Prezident republiky kladne ocenil postoj katolíckych duchov-

ných, ktorí dávajú svoje sily pre ďalší rozvoj našej republiky, pre dôsledné uskutočňovanie programu Národnej fronty a pre nové úspechy nášho úsilia za mier, bezpečnosť a spoluprácu národov na celom svete. Tým sa čestne zaradujú do jednotnej fronty všetkého pracujúceho ľudu, ktorý aktívne a obetavo pracuje pre ďalší všestranný rozkvet našej socialistickej vlasti.

I. CIRKEV A MINULOSŤ

Celým svojim bytím je Cirkev zakotvená v minulosti. Dve tisícroky jej existencie nie je možné poprieť. A tak ak ona nechce poprieť samu seba, musí zostať vernou vlastnej minulosti ako prameňu zostáva verný každý tok, musí zostať vernou svojej kontinuite, tradícii. Tradícia je tou základnou kontinuitou, ktorá ju viaže na jej pôvod a zdroj, a ona z nej žije tak, ako strom zo svojich koreňov. Treba však dávať pozor, aby sme túto kontinuitu nezamieňali s výhonkami, ktoré časom narastli na kmeni stromu. Zaiste nie je ľahké rozlíšiť, čo vyplýva z článku viery a z autentickej teológie a čo je výsledkom náhodnosti či už sociologických alebo kultúrnych. Skutoční teológovia to vedia lepšie, ako ktokoľvek iný a ti dnes vyslovujú aj obavy, aby sa totiž nebralo a neobhajovalo ako katolícka náuka niečo, čo nemá korene v článkoch viery.

To, čo robí „konzervativizmus“ v Cirkvi takým sebaistým a až natoľko uzavretým voči dialógu, ktorý uviedol do života Koncil, je práve ohromujúca neznalosť histórie, s ktorou sa stretávame u jeho stúpencom. Veľmi ľahko pokladajú za článok viery aj to, čo v skutočnosti nim nie je a kanonizujú domienky, ktoré majú aj veľmi markantné črty svojej doby a sú výrazom ozaj len jej osobitných potrieb, bez ohľadu na historickú súvislosť. História nie je len učiteľkou života, ale má byť aj vodkyňou pri našom bádani. Ak chceme správne pochopiť zmysel rozhodnutí a uzáverov ktoréhokoľvek koncilu v minulosti, musíme poznať situáciu, v akej sa tento koncil konal, musíme poznať aj postavenie Cirkvi v tej dobe a vo vtedajšom živote, jej obavy, jej starosti, ale rovnako i to, čo jeho účastníci brali do úvahy a čo nie, a rovnako aj to, čo už vedeli a poznali a čo nie z toho, čo my už poznáme a vieme dnes. Znalosť histórie nevyhnutne pomáha Cirkvi, aby zachovala pravú vernosť sebe samej vzhľadom k svojim začiatkom, k svojej prvotnosti. V dôsledku toho kontinuita s minulosťou na spôsob rešpektovania živej tradície je pre Cirkev prvou povinnosťou. V nej nachádza a z nej čerpá svoju oživujúcu silu.

Cirkev pri sebakúľavom pohľade do vlastnej minulosti nachádza svoj najvzdialenejší pôvod v dejinách Izraela. S ľudom Starého zákona môže pokračovať späť k vlastným koreňom celý rad storočí. Nikdy nepripustila, aby bola zbavená tejto svojej minulosti, a zavrhol ako výslovný blud marcionizmus, ktorý hlásal takéto pretváranie histórie. A keď na II. vatikánskom sneme otcovia pocítili potrebu vydať deklaráciu priaznivú Židom, nebolo to len vyjadrením spravodlivosti v postoji voči nim, ale bol to rovnako aj výraz vernosti Cirkvi sebe samej.

Ak teda vzdialený prameň Cirkvi je tam v Starom zákone, jej blízky prameň je v udalostiach, ktoré sa udiali predsa v priebehu dvadsiatich storočí a tieto udalosti sú nerozlučiteľne históriou aj tajomstvom. Sú akoby predĺženým alebo stále prítomným tajomstvom udalosti Vianoc, Veľkej noci a Zoslania Ducha Svätého.

Cirkev nezamieňa históriu s historicizmom. Vie veľmi dobre, že celá realita, z ktorej ona žije, sa nedá zväziť mierou a pochopiť metódou, ktorá je vlastná len histórii. Už samý začiatok jej objektívnej reality — skutočného vzniku, zrodu, rastu a jestvovania — svojou bohatosťou presahuje tieto metódy a prichádza, dostáva sa k nám nielen vo svetle histórie, ale aj vo svetle viery. A pritom Cirkev sa principiálne stavia a bude stavať vždy proti akémukoľvek rozdeľovaniu. Nikdy nepripusti také rozdeľovanie a rozlišovanie, aké napr. zastáva liberálny exegéta Bultmann, ktorý sa snaží robiť akýsi predel medzi Kristom histórie a Kristom viery. Rozhodujúcim činiteľom, ktorý dal vznik kresťanstvu, je Kristus, historický Kristus našich Evanjelií a nie veľkonočná viera jeho učeníkov, aj keď tieto Evanjeliá sa k nám dostávajú z rúk kresťanskej komunity povelkonočnej. Apoštolská tradícia nás spája zvláštnym spôsobom s minulosťou. Vo vyznaní viery hovoríme, že veríme v Cirkev apoštolskú. To znamená, že na-

ša viera žije z výsadného svedectva apoštolov — je postavená na Petrovej skale a na základe, ktorý tvoria Dvanásť. V tom spočíva jej pevnosť a stálosť a z tohoto ohniska sa šíri. Tradícia ovláda všetko, opiera sa o slovo Božie, žité a odozdvávané službou apoštolského kolégia.

To, čo napísal sv. Pavol Timotejovi, platí pre všetky budúce časy: „Ak vzoru drží sa zdravej náuky, ktorú si odo mňa počul vo viere a láske... Ten krásny zverený poklad opatrnej v sile Ducha Svätého, ktorý prebýva v nás.“ (II. 1/13—14).

(Z diela kard. Suenensa vybral a pr. M. Skala)

Hranice pokory

(Dokončenie zo str. 6.)

Pokora je ohľaduplná, uznávanlivá, benevolentná a vie hoc aj ťažko, láskavým slovom priviesť malé i veľké veci na správnu mieru!

Pokora je stále spojenie šlachetnej duše s Bohom, lebo človek seba ponízuje, aby sa v ňom oslávil Boh!

Mnohí sa preto nesprávne domnievajú, že pokora srdca znamená nečinnosť, rezignáciu, pasivitu k svojvoľi druhých. Pokora nehatí zdravú ambicióznosť, pribojnosť, elán a nadšenie pre tvorivú, vynaliezavú činnosť. Hybnou pákou nášho snaženia býva Bohom daná a požehnávaná, zdravá citlivosť. Ona je základnou našich schopností, bez ktorej by nebolo smelých, tvorivých plánov. Je len na človeku samom, aby sa sám aktívne zúčastnil ďalšieho stvárňovania života v spolupráci so Stvoriteľom a roz-množoval tak dané mu hrievy.

Pokora srdca je tým hojivým balzámom duší, ktoru je človek schopný prekonávať bolesti a žiaľ, utrpenia a slzy života v tisícorakej podobe. Pokorne prijaté bolesti a súženia otvárajú studnicu milosti Božej a stávajú sa spoľahlivými stupňami na ceste, ktorá vedie do neba, jediná pravda, s ktorou to nebo získame, jediný život, o ktorý pomocou viery máme usilovať!...

Pravda, nie vždy nachádzame pochopenie pre naše subjektívne názory a často väčšina zainteresovaných skryte alebo otvorene s nami nesúhlasí. Chciet však vždy presadzovať svoje zábery, autoritatívne diktovať a vládnuť, bez ohľadu na správnu mienku iných, neuzať a nepriať objektívnu mienku druhých, svedčí o nedostatku kritiky a objektívneho posúdenia vlastných úvah v absolútnom nedostatku pokory srdca! Nie sme neomylní! Život pripúšťa zlomyseľné i dobromyseľné omyly. Priznané omyly Boh rád odpúšťa a pomáha uviesť na správnu cestu!

Spasiteľ sveta — syn Boží — sa ponížil tak hlboko, že to nedokáže nik z nás. Zostúpil zo svojej nebeskej slávy, aby tu s nami na zemi žil, učil nás a prijal aj kalich utrpenia, obetu zmierenia! Nepýšil sa svojím poslaním, nevtieravo hlásal pravdy svätého evanjelia! A či treba azda ešte väčšieho prejavu pokory, ktorú nám preukazuje sviatostný Spasiteľ? Ziaľ, ani v srdciach svojich verných nenachádza stály útulok, lebo ľudská vrtošivosť a nedostatok pokory a lásky dokážu vylúčiť večného Vážna Božej lásky z ľudských srdiec.

Tibor Fedorenko

PRÍBEHY, KTORÉ PÍŠE ŽIVOT

Neprenáhľime sa

Stalo sa to ešte vtedy, keď dievky a ženy chodili na priadky.

Stará Hanuša sedela pri kúdeľi u susedov dlho do noci. Potom si ju poskladala, plné vretená zložila do šatky a zabalila. Rozlúčila sa a poberala sa domov.

Bola tma. Na ceste niečo fúklo.

Čo si za balamutu – povedala nahlas pre seba.

To fúklo zas.

Nestraš ma, lebo ja sa ňu nebojím – povedala Hanuša – ale nohy sa pod ňou triasli.

To však fúklo tretí raz.

Žeby na tebe vyrazilo – zavinšovala mu a všetkou silou praštila dlaňou na miesto, odkiaľ fúkanie prichádzalo.

Ale zjojkla. Veď udrela ježa po pichľavoch. Celá dlaň jej krvácala. Trvalo to istý čas, kým sa jej zahojila a ona mohla priať zas.

**Neprenáhľime sa. Prv, než sa rozhodneme k rázne-
mu zákroku, presvedčme sa, ako sa veci majú, aby
sme neobstáli ako stará Hanuša.**

Rozumný sused

Nedávno si zakryl chlievky eternitom. Navštívil som ho a vidím, že eternit sníma a pripravuje plech.

Čo to robíte – opýtal som sa ho – veď eternit je ešte nový.

Nový, ale deravý, odpovedal mi majiteľ domu.

A čo sa stalo, azda nízka kvalita?

Nízka kvalita, ale u susedovho chlapca. Hádže na strechu kamene a eternit sa láme a potom dážd' zateká. Aby sme žili v pokoji a nehašterili sa, rozhodol som sa zameniť eternit plechom.

Hľa, úprimná túžba po susedskom pokoji. Pre pokoj treba prinášať aj obeť. Medzi neústupčivými vládnú len škriepky.

Predstieraný pokoj

Nikdy nedáš pokoja – počul som opilý mužský hlas z istého domu, keď som šiel na prechádzku. Kol'kokrát začneš s krikom, dostaneš také priučné, ako dnes. Nespratnica naničhodná!

Cez otvorené okno doliehal ženský vzlykot. Na dvore boli prestrašené deti. Keď ma zbadali, veľmi sa zahanbili.

Na druhý deň prišla ku mne žena, aby mi vysvetlila, čo sa u nich robí. Manžel prepije všetko, nedá haliera ani jej ani deťom. Všetci – aj on – žijú z toho, čo ona zarobí. Keď ho poprosí, aby aspoň dačo usporil, spustí krik. Tlačie ju i dietky, ba porozbíjal už i nábytok i okná. Vykrikuje, že manželka ničí rodinný pokoj.

Pokoj neznačí všetko prepíť a žiť na účet druhého. Pokoja sa má právo dovoľávať len ten, kto statočne žije a plní svoje povinnosti voči každému. Kto ich zanedbáva, tým samým narušuje skutočný pokoj.

Netrestajme druhých za svoje chyby

Keby ste boli videli, ako môj sused zbil, skopal svojho synka a pritom vykrikoval: Ja ňu naučím posmievať sa svojmu otcovi, ja ňu naučím. Žeby sa bol Janičko ozaj posmievať svojmu otcovi, pýtam sa prekvapene.

Neverte, odpovedal mi – bolo to takto:

Šiel sused – ako obyčajne, taktajúci sa z krčmy domov. V kídli detí hral sa aj jeho synček. Chlapci zbadali opilca, začali sa z neho smiať a ukazovať Janičkovi, akého má otca. Synček sa rozplakal, chlapci dobiedzali ešte väčšmi.

Nazlostný pijan oboril sa na nich. Ale tí mu utiekli. Zostal jediný Janík, lebo mal čisté svedomie. Otec ho chytil a zbil, že vraj navádzal chlapcov, aby sa mu posmievali.

**Mnohí trestajú za svoje hriechy, koho môžu, len nie
pravého vinníka i keď ho dobre poznajú. A bývajú
pritom nemilosrdní. Nepatríme k nim aspoň občas
aj my?**

Dr. Ján Bubán

Z modlitby matky

Najsvätejšie Srdce Spasiteľovo a Nepoškvrnené Srdce Panny Márie, Vám zverujem svoje deti, Vaším srdciam ich zasväcujem. A preto Vás prosím, starajte sa o nich a chráňte ich ako svoj majetok.

Doplníte, čo som ja pri svojej ľudskej nedokonalosti v ich výchove opomenula a napravíte, čo som v ľudskej krehkosti pokazila.

Nepoškvrnené Srdce Matky Spasiteľa, ktoré si sa toľkokrát úzkostou chvelo o svoje Božské Dieťa, Ty najlepšie pochopíš úzkosť srdca úbohej pozemskej matky. Preto sa k Tebe utiekam, pros svojho Syna za moje deti, za ich pozemské šťastie, ale predovšetkým za ich večnú blaženosť.

Najsladší Spasiteľu môj, Ty si nám prisľúbil, že splníš všetko, o čo Ťa budeme prosiť prostredníctvom Nepoškvrneného Srdca Tvojej Prečistej Matky.

Vaše milosrdné Srdcia sú plné lásky a spasiteľských milostí, ktoré ako sopečnú lávu chrlia Vaše Srdcia na tento svet.

Vaše oči hľadia z obrazov na stene tak láskavo, milosrdne a dobrotivo na mňa, že sa mi v srdci rozlieva pokoj a istota, že moje prosby dôjdu vyslyšania, veď prosím za záchranu duší, za ktoré bola na križi vyliata najdrahšia Krv Jednorodeného Syna Božieho.

Vaše ruky ukazujú k Srdciam ako smerovka na ceste. Do týchto rúk vkladám s detinskou dôverou to najdrahšie, čo mi dobrý nebeský Otec dal – svoje deti. Verím, že tieto ruky privedú a pritulia k Najsvätejším Srdciam moje deti, aby som mohla pokojne žiť i umierať.

Amen.

S. Sch.

MOJE VŠETKO

Anglosaský kráľ Edwín správal sa spočiatku voči kresťanskému učeniu veľmi zdržanlivo. Po období pochybností rozhodol sa zvolať zhromaždenie mudrcov. Pri tejto schôdzi jeden radca vstal a povedal: „Kráľu, predstav si, že sedíš v zime pri hostine so svojimi náčelníkmi a vazalmi. Na ohnisku horí oheň a v sieni je teplo, ale vonku zúri búrlivý vietor, je zima, dážd' a sneh. V tom sa dostane dnu nejaké vtáča a letí sieňou. Jednými dverami vletí, druhými vyletí. Počas týchto niekoľko chvíľ, čo je vo vnútri, nedolieha naň zimný nečas, ale čo ti zmizne z očí vráti sa späť do tmavej zimy. Vidíš sa mi,

že podobne je aj s ľudským životom. Nevie, čo je pred ním, nevie, ani to, čo príde po ňom. Ak nám toto nové učenie prináša v tom nejakú istotu, zaslúži si, aby sme ho nasledovali."

Táto udalosť sa odohrála koncom siedmeho storočia. Veľa generácií sa odvtedy vystriedalo, ale otázka zostáva tá istá. Co je človek? Odkiaľ prichádza a kam ide? Aký je zmysel ľudského života?

Vykupiteľova radostná zvesť o spáse priniesla odpoveď. Uspokojila a vliata istotu, ale otázky neumlčala. V tichých chvíľach zamyslenia, v bezvýhodiskových situáciách i v ťažkých životných skúškach, znova sa vynoria a nastrojivo vyžadujú odpoveď.

Chceme byť šťastní, chceme prežívať radosť a pokoj. Šťastie dáva zmysel nášmu jestvovaniu. Hľadáme jeho zdroje.

Blíži, naši bratia, ľudia s ktorými žijeme, hlboko zasahujú do nášho bytia. Bez nich by sme nemohli byť šťastní. Potrebujeme ich, aby sme mohli milovať, ba i k tomu, aby sme vôbec mohli žiť.

Potom je tu svet so všetkou svojou nádherou. My sme zviazaní s hmotou i so všetkým tvorstvom. Podmaňujeme si ho, pretvárame ho, robíme ho stále ľudskejším. Naša práca robí svet krajším a súčasne pôsobí na náš rast. Rast našej osobnosti i nášho šťastia.

Taký je ideál. Aká je skutočnosť? Náš život v spoločnosti. Vieme si žiť nielen príjemne, ale aj strpčovať. Aké je to bolestné, keď kolega, predstavený, alebo priateľ sklame. Koľko sa naurážajú tí, ktorí by sa mali obšťastňovať. Aj to najintímnejšie, čo spája muža a ženu, rodičov a deti, koľkokrát sa zvrhne na ukrutnosť, neľudskú väseň, upodozrievanie, neveru a urážky.

Podobne je to aj vo vzťahu ku svetu. Práca, ktorá buduje svet a zošľachťuje človeka, mnoho raz tiež ničí hodnoty, unavuje a rozhorčuje.

Uvedomujeme si svoju veľkosť i svoju biedu a v hĺbke duše cítime túžbu po Ťom, ktorý by nás mohol naplniť úplným šťastím.

Každý človek, ktorého sme stretli, každá hodnota vo svete, všetci ľudia i celý svet má neviditeľný nápis, ktorý vyslovuje žena v Claudelovej hre: „Ja som prísľub, ktorý nemožno dodržať a práve v tom spočíva moje čaro." A nekonečný Boh nám odpovedá: Je som tvoje dokonalé šťastie. Len vo mne môžeš objaviť seba, nájsť odpoveď na otázky svojho bytia a uspokojiť svoje túžby. Ja som tvoje všetko.

Bartolomej Urbanec

Videli sme a klaníme sa

Vianočné sviatky už pominuli. Zostali len milé spomienky na štedrovečerné zvyky nášho detstva a mladosti. Spomienky na hrejivý pocit z pozornosti a lásky našich blízkych. Cítili sme, že patríme k sebe, keď sme spoločne spievali krásne naše vianočné koledy a Stáva na výsostiach Bohu a pokoj ľudom dobrej vôle. Polnočný zvon priviedol nás k jasičkám, kde malé Dieťa v spoločnosti svojej Matky, Sv. Jozefa, obklopený zvieratkami, vyjavenými pastiermi a tromi mudrcami z Východu, nám znázorňuje historickú udalosť Vtelenia Syna Božieho.

Pokusme sa aspoň v duchu predstaviť si skupinku cudzokrajne oblečených ľudí s pestro ozdobenými ľavami a slonmi, ktoré kráčajú úplne do neznáma nepohodlnou cestou, hľadajúc novonarodeného kráľa židovského. „Videli sme totiž jeho hviezdu na Východe a prišli sme sa mu pokloniť". (Mt 2, 2). Traja mudrci, poslušní Božieho volania, idúci za hviezdou viery s plnými rukami darov odpovedajúcich ich postaveniu, sú pre nás nasledovateľným príkladom a vzorom vytrvalosti na ceste k cieľu. Koľko prekážok bolo treba odstrániť a prekonať. Zaučte počuli okolo seba hlasy: Ste si celkom istí? Je to skutočne predpovedaná hviezda? A čo ak sa mylíte? Cesta vedie cez púšť, je zdĺhavá a namáhavá! Všetko neisté. A predsa títo múdri ľudia odvážili sa ísť za svojim cieľom, pretože verili, že to stojí za to ísť až do konca. Vydržali. A odmena? „Zaradovali sa preveľkou radosťou. I vošli do domu, našli Dieťa s Máriou, jeho Matkou, a padnúc na zem, poklonili sa mu. Potom otvorili svoje poklady a podali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu." (Mt 2, 10-11).

My sme videli a vieme oveľa viac, ako oni vedeli o Kristovi a predsa naša viera, naša vytrvalosť na ceste za cieľom života je často menšia. Videli sme slová a silu Jeho Božstva, keď Boh Otec oslávil Ho pri krste na rieke Jordán, na hore

Táborskej pri premenení. Poznáme jeho učenie a zázraky, uzdravovania chorých, vzkriesenia mŕtvych a nakoniec vlastné zmŕtvychvstanie ako dôkaz svojho Božstva. Jeho sila priťahovala a priťahuje aj dnes nielen apoštolov a učeníkov ale i mučeníkov a vyznávačov — k Jeho nohám zložili svoje bohatstvo, ba dokonca i životy, lebo uverili Jeho slovám...

Náš život je tiež takýmto trojkráľovským putovaním. Na tejto ceste nás sprevádza hviezda viery — učenie evanjelia. Keď z vnuknutia Ducha Svätého sme nastúpili na túto cestu, nech nás nič nenaustraší a nezvedie z tejto cesty, žiadne mudrovanie: „že kto vie?"

Budme spokojní a istí, ako boli mudrci, vytrvajte a odmena bude večná.

o. Pavol Kompér

Potreba viery

(Odpoveď na dotaz čitateľa)

Byť dobrým bez viery, byť spaseným bez viery je — problematické. Všetko na svete, všetko, čo jestvuje, má príčinu svojej existencie, má svoj zmysel a cieľ. Podľa učenia Cirkvi cieľom človeka je: spása duše, získanie večnej blaženosti v živote po smrti. Život človeka smrťou totiž nekončí, len sa mení...

To všetko však načíť veriť.

Je pravda, že všeobecne platné mravné normy prirodzeného zákona, ako: robiť dobre, vyhýbať sa zlému... — sú Tvorcom vpísané do srdca každého človeka. Je však pochybné, či človek je v stave bez milosti božej posväcujúcej stále (až do smrti) robí dobre!...

Viera totiž je pasom do neba a posväcujúca milosť božia je vízum do neba. Z tohto sa teda rysuje potreba veriť.

Kristus totiž prišiel na tento svet „hľadať a spasiť, čo bolo zahynulo" (Lk 19,10). Posvätenie ľudí a ich večná spása — to bolo cieľom jeho vykupiteľskej práce. Sám Spasiteľ však ostáva hlavným princípom spásy ľudstva, lebo „nie je v nikom inom spása" (Sk 4,12), keďže On je „Cesta, Pravda a Život" (Jn 14,6). — Jediná cesta, nezaplátiteľným pokladom srdca pre vstup do nebeskej slávy.

To všetko opäť treba veriť!

Či človek, ktorý by zachovával (nikdy neprestúpil) všetky božie i cirkevné prikázania, nikdy nezprehrešil ani myšlienkou, ani slovom, ani skutkom..., je možné len teoreticky.

Preto Kristus zriadil Cirkev, ktorej zveril 7 sviatostí — na obnovu a znovuzískanie posväcujúcej milosti.

Posvätenie ľudí a ich večná spása je prvoradým a hlavným cieľom Cirkvi.

Na základe toho platí, že „mimo Cirkev riadne (riadnou cestou) nie je spása." — Dôraz je na slove „riadne". To znamená, že Cirkev vlastní prostriedky milosti, potrebné pre spásu. Hriešnik má možnosť činiť pokánie, obsiahnuť hriechom stratenú posväcujúcu milosť.

Je pravda, že Boh nikomu neodoprie svoju milosť, na základe toho tí, ktorí blúdia nie z vlastnej viny, z neprekonateľnej nevedomosti (nemajú možnosť poznať pravdu, pravú vieru, pravú Cirkev), zachovávajú však prirodzený zákon, vpísaný Tvorcom v ich srdciach, mimoriadnou cestou božou milosťou môžu dôjsť spásy. — Dôraz je na slove „môžu", čo znamená nesnadnosť a pochybnosť spásy (Porovn. Encykl. Pia IX. ku kardinálom, arcibiskupom a biskupom Talie).

Je to však milosrdenstvo božie a vzťah medzi milosrdenstvom božím a jeho spravodlivosťou nie sme v stave vymedziť.

„Robiť dobre" — aj k tomu je potrebná viera, ktorá povie, čo je dobré a čo je zlé. Prevrátená myseľ môže totiž pokladať zlo za dobré a dobré za zlé...

Držme sa preto riadnej cesty a nespoliehajte sa na neistú, mimoriadnu cestu.

ThDr. J. Seman

„HLA, BARÁNOK BOŽÍ!“

Sme vo Svätej zemi, v najhlbšej doline sveta. Tečie ňou Jordán, ktorý sa neďaleko vlieva do Mŕtveho mora. Dolina je široká, niekde až 20 km. Z oboch strán sú vrchy, ktoré ju chránia pred vetrom. Tu sa dá i v zime vonku prenocovať. Voda v samom Jordáne je kalná, ale v ramenách je čistá, že sa možno v nej i okúpať.

Celá dolina, kde len oko pozrie, hemží sa pútnikmi, ktorí sem prišli z Jeruzalema a z iných krajov, najmä z Galiley. Prišli počúvať veľkého proroka, ktorý síce nerobí zázraky, ale svojim svätým životom priťahuje k sebe ľudí. Káže im kajať sa, lebo kráľovstvo Božie je už blízko. Kto sa chce pripraviť na jeho prijatie, musí sa dať pokrstiť, ponoriť do vody a vyznať sa z hriechov. Má okolo seba aj učeníkov, ktorých poučuje o Mesiášovi. On sám je iba jeho predchodcom.

Jedného dňa stojí s dvoma učeníkmi z Galiley a vidí tesárovho syna z Nazaretu. Ozve sa k nim: Hľa, baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta! Učeníci sa hneď pustia za Ježišom, ale neopovažia sa ho osloviť. Ticho kráčajú za ním dobrú chvíľu. Pán sa obráti a pýta sa ich: „Čo hľadáte?“ Odpovedali: „Kde bývaš, majstre?“ – „Pod'ite a uvidíte!“ znela odpoveď. Bolo popoludní. Ostali s ním asi do rána. Syn Boží býval pod šiatrom alebo v kolibe z konárov, na ktorých bolo listie. Mohol preto prenocovať i svojich hostí. O čom sa rozprávali? Sv. Ján, ktorý inokedy dosť dopodrobna spomína Pánove slová, o tomto rozhovore nič nenapísal. Jedno je jasné: toto stretnutie rozhodlo o ich živote. Uverili, že je Mesiášom, ku ktorému sa môžu smelo pripojiť. Nesklame ich.

Hľadať, nájsť Krista a pripojiť sa k nemu celým srdcom – to je aj naša vznešená úloha, šťastie a radosť!

Otec Viktor

Úcta k rodičom

V minulom storočí žil v Akre istý obchodník. Keď sa mu oženil syn, rozdelil svoj priestranný byt tak, že pre seba nechal hornú, lepšiu časť a synovi dal spodnú, menej pohodlný byt. Syn bol nespokojný a nakoniec prinútil otca, aby mu byt vymenil. Dozvedel sa o tom turecký miestodržiteľ Djezzar, známy svojou prísnosťou a spravodlivosťou. Predvolal obchodníkovho syna a pri-

jal ho vo svojom paláci, sediac na pohovke obkolesený katmi.

„Akej si viery?“ – Spýtal sa obchodníkovho syna.

„Som kresťanom!“ – odpovedal prestrašený syn.

„Tak dokáž znakom kresťanstva svoju príslušnosť ku kresťanstvu!“ Nešťastník s trasúcim hlasom začal: „V mene Otca i Syna i Ducha svätého. Amen.“ Miestodržiteľ mu nariadil, aby to znovu a hlasnejšie opakoval. Syn sa znovu prežehnal a vtedy mu miestodržiteľ povedal:

„Tak si dobre pamätaj, prvý hore je otec a syn je dole!“ Prepustil ho s príslym príkazom, aby chybu napravil.

Tento nekresťan dal kresťanovi dobré ponaučenie o IV. Božom prikázaní, ktoré znie: „Cti otca svojho a matku svoju!“ Či nie je tento dávny príbeh dobrým ponaučením aj pre mnohých kresťanských synov a dcéry dnešných čias? Zamyslíme sa nad ním!

o. A. Leukánič

P. G. Hlbina:

NAJKRAJŠÍ DAR

Pred Tebou spieva ľud a deti zbožne kľačia.
Národy sveta koría sa Ti každodenne.
Aj hviezdou šťastia ukázal nám starý bača.
Obdivujeme Tvoje sväté narodenie.

Pod hlavou slamu máš a rozvoňané seno.
Zvestuješ pokoj všetkým ľuďom dobrej vôle.
Mier bude pre nás isto najvzácnejšie veno,
poklad, čo nezožerie hrdza, ani mole.

Ľudstvo už budi zo sna nádej, ktorá zurčí
jak žblnkot bystrej vody do krčiažka.
Nám slávny vek náš úkol epochálny určí,
preto je naša zodpovednosť krásna, ale ťažká!

Retaze striasaj z nôh a z rúk a z krku,
aby žil človek v svete voľný, bez poroby,
na celej zemeguli šťastný, bez ústrku,
aby šiel k Tebe v mieri, k slnku šťastnej doby.

NAŠA CESTA

„Cez všetky prevraty a dejinné náhody, dokiaľ sa vyhne vojnam a atómovému ničeniu, blížime sa k beztriednej spoločnosti na celej našej planéte. Rozdiely v nej budú iba v kultúrach a vo funkciách, ktoré budú zodpovedať schopnostiam a záľubám. To je jediná spoločnosť, aká pre humanistu, najmä pokiaľ je kresťanom, je prijateľná. Táto beztriedna spoločnosť, rozprestierajúca sa po celej zemi a rešpektujúca oprávnené zvláštnosti, bude uvedomelou spoločnosťou, kde človek v novej fáze, ktorá sa stane východiskom ku skoku na tisícročie, vezme plne svoj osud do vlastných rúk. (Táto spoločnosť, ktorá je cieľom vývojového tvorenia, je pre kresťana predobrazom mystického tela Kristovho). Táto spoločnosť, z ktorej zmizne dnešné hanebné vykorisťovanie človeka človekom, pochopiteľne, že človeka neoslobodí od všetkých starostí. Človek bude musieť stále hľadať svoju úlohu, skúmať, čo je zľudšťujúce v tom všetkom novom a pred čo ho stavia veda a technika. Viac než kedykoľvek predtým bude treba, aby sa veriaci s neveriacimi zjednotili v spoločnom úsilí.“

(Súčasný francúzsky vedec-mysliteľ katol. zamerania PAUL CHAUCHARD v knihe *Věda a smysl života*, ktorú v preklade D. a F. Halasových vydalo na konci uplynulého roku nakl. Vyšehrad.)

Nekonečné milosrdenstvo Božie

Za čias Spasiteľových, farizeji mali pre hriešnikov iba hroziaci prst: ste ľudia zlí a čaká vás večné zatratenie. A čo Spasiteľ? Nedbá na slová, ktorými ho ohovárajú. Chodí medzi hriešnikov, sedáva s nimi, chodí medzi nich nie preto, aby im hovoril o Božom treste, ale aby ich povzbudil. Sú na zlej ceste, ale aj napriek tomu ich Boh miluje a čaká na pokánie. A aby to lepšie pochopili, hovorí im podobenstvo o pastierovi, ktorý hľadá stratenú ovцу. A keď ju nájde, nebije ju, ani neprekliňa, ale berie ju do náručia a nesie späť ku stádu. Podobný cieľ mali aj iné podobenstvá, ako napr. o stratenom peniazi a márnotrátnom synovi a i.

Tak teda robí Boh. Každého hriešnika hľadá a chce prijať späť do spoločenstva Božieho ľudu. Každého, kto prestane robiť zlo a činiť pokánie. Pretože „v nebi bude väčšia radosť nad jedným hriešnikom, čo robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, čo nepotrebujú pokánie“ (Lk 15,7).

Keď zomieral dominikánsky kazateľ o. Lacordaire, predstavený monastiera, vidiac na jeho tvári akúsi nespokojnosť, opýtal sa ho, čo ho trápi. A dostal zaujímavú odpoveď: „Smrť sa nebojím, veď som o nej veľmi často kázaval a viem pridobré, že zákonu smrti sa ani ja nemôžem vyhnúť... Ale jedno si vyčítam a neviem odpustiť sebe samému: Nie často, ba málo som hovoril o milosrdenstve Božom...“

Niet na svete takého planého, skazeného a hriešneho človeka, nad ktorým by sa Boh nemohol zamilovať a uplatniť svoje nekonečné milosrdenstvo.

O sv. Františkovi Salézskeho jeho veriaci hovorili: „Aký dobrý musí byť Boh, keď je tak dobrý náš biskup“. Ozať, aký dobrý musí byť Boh, keď vie odpustiť a zamilovať sa aj nad tým najväčším hriešnikom, keď činiť pokánie. Opravdu, „až po nebo je veľké milosrdenstvo tvoje a vernosť tvoja je až po mraky“ (Ž. 107,5).

František Dancák.

SNEHULIAK

Deti, pozor, chytré vstaňte,
pod'te ku obloku:
aha, vonku snežík padá,
prvý v novom roku!

Ku obloku, to je málo,
my ideme na dvor,
chceme skákať, guľovať sa,
behať nadoľ, nahor!

Už sú vonku všetky deti,
bavia sa a smejú,
nič ich v ruky neziaha,
líčka sa im hrejú.

Čujte, deti, z tohto snehu
radosť je storaká:
ugúľajme veľké guľe,
zrobme snehuliaka!

Čo nevládu len dve ruky,
uvládze ich dvadsať:
snehuliak tu raz-dva stojí,
hlavná vec je začať!

Už tu stojí biely panák,
veľký, ani živý,
každé dieťa sa mu teší,
každé sa mu diví.

Ale čo to, deti moje,
veď snehuliak vraví,
veď obzerá všetky deti
od päty do hlavy!

„Ja najradšej dobrých žiakov
odmením sanicou;
lenivých zas, tých by som rád
vyplatil palicou!“

A čo ja sám neurobim,
to dokončí škola:
trojky, štvorky a päťorky,
to je žiacka smola!

Veru sa vždy dobre učte,
deti našej školy,
aby vždy na vysvedčení
len jednotky boli!

I rodičia sa potešia,
keď sú pekné známky:
dúškom kúpia dobrým deťom
hračky, lyže, sánky!

Dobrým žiakom ešte jedno
tejto zimy patrí:
pôjdu na rekreáciu
pozrieť naše Tatry!“

MAROŠ MADAČOV

● DROBNÉ OZNAMY ●

— **POĎAKOVANIE.** — Ďakujeme našim spoluobčanom z Drienice, ktorí 25. októbra m. r. odprevadili na poslednej ceste našu milovanú mamičku, babičku a manželku Helenu Pustú. Vyslovujeme vďaka nášmu duchovnému otcovi Haluškovi za posilňujúce slová útechy a všetkým spolucítiacim za úprimné slová sústrasti, kvetiny a vence. Smútiaca rodina.

— **KTO BY** mal a mohol sa zriecť starých ročníkov našich gr.-kat. časopisov (Cyril a Metod, Misionár, Blahovistník) i kalendárov a venoval ich archívu našej redakcie, boli by sme mu za to nesmierne povďační. Ochotným darcom už vopred srdečne ďakujeme!

— **KUPIM** 4 zväzky Podlahovho nekompletného Bohovedného slovníka. Adresa v redakcii časopisu.

— **V PREDAJNI SSV** v Košiciach i v Prešove je možno dostať v drobnom predaji náš časopis, kalendáre i Liturgiu sv. Jána Zlatoústeho.

— **VIAZANÝ ROČNÍK 1971** možno dostať v redakcii Slova (Košice, Moyse-sova 50). Redakcia má na sklade ešte niekoľko viaz. ročníkov vlaňajšieho Slova.

— **PREDAJ KALENDÁROV 1972** prevádza najd. Ordinariát prostredníctvom okresných dekanských úradov. Jednotlivci môžu objednať priamo na Ordinariáte, Prešov, ul. SRR č. 8.

Mesačník gréckokatolíkov v ČSSR. Redakcia Košice, Moyse-sova 50. Administrácia Prešov, ul. SRR č. 8. Vydáva Spolok sv. Vojtecha, Trnava v CN Bratislava. Rediguje redakčná rada. Vedúci a zodpovedný redaktor dr. Emil Korba.

Uzávierka 6 týždňov pred vydaním čísla. Neobjednané rukopisy nevraciamy a nehonorujeme.

Povolené SÚTI 245/69 — sekr. z 20. VI. 1969.

Tlačia Dukelské tlačiarne, n. p., Prešov.

Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48. Cena jednotlivého výtlačku 2 Kčs.

kultúrne rozhľady

DO MOSKVVY priniesli z Leningradu výstavu českej a slovenskej gotiky, ktorá je zostavená zo zbierok pražskej Národnej galérie a Slovenskej národnej galérie. Výstava sa stretla s mimoriadnym záujmom odborníkov i širokej verejnosti.

V LENINGRADSKOM múzeu etnografie národov ZSSR otvorili 5. novembra m. r. výstavu, „Veľká Morava — poklady minulosti Čechov a Slovákov.“

V ORAVSKEJ GALÉRII otvorili na konci min. roku výstavu drevených plastik oravského ľudového umelca Štefana Siváňa, ktorý svojím dielom nadväzuje na tradíciu ľudových majstrov minulých storočí, a preto značná časť jeho tvorby má nábožensko-ľudový charakter.

NOVOSPASKÝ MONASTIER v Moskve, stojací na nevysokom návrší pri rieke Moskve, obnovili do pôvodného vzhľadu. Na obnovu zvonice, ktorá je druhou najvyššou vežou v Moskve, spotrebovali do 200 štvorcových metrov zlatej fólie.

NOBELOVU CENU za literatúru dostal v uplynulom roku známy chilský básnik Pablo Neruda. Medzi mnohými kandidátmi na prijatie tejto ceny boli francúzsky románopisec A. Malraux, nemecký katol. spisovateľ H. Boll, grécky básnik Yannis Ritsos, taliansky románopisec Al. Moravia, ba dokonca i známy autor detektívnych románov G. Simonon.

MOSKOVSKE nakladateľstvo Iskustvo vydalo v edícii Mestá a svetové múzeá monografiu o starogréckych Delfách, kde bola Apollonova svätyňa a povestná veštiareň. Autorom publikácie je G. Sokolov.

POVEST O GOGOLE je názov knihy A. I. Poltorackého, ktorú v ukrajniskom jazyku vydalo kyjevské nakladateľstvo Dnipro a v ktorej autor zachytáva detstvo a mladosť veľkého spisovateľa.

KENNEDYHO CENU udelili tohto roku okrem iných aj známej matke Terézii, ktorá desaťročia koná obetavú prácu v najbiednejších štvrtiach indických veľkomiest. Matka Terézia je známa aj tým, že jej ako prvej udelili mierovú cenu Jána XXIII.

NAKLADATELSTVO VYŠEHRAU V PRAHE obohatilo predvianočný knižný trh ďalšími vzácnymi titulmi ako *Bolest a nádej* — (10 esejí o osobnom dozrievaní od V. E. Gebstella, R. Quardiniho, V. Weizsäckera, M. Bubera, F. J. Buytendijka, H. Plüggea a P. Teilharda de Chardina). Cena 18,50 Kčs. Str. 280.

Ďalej knižnou filozofických úvah Maxa Schelera *Řád lásky* v preklade J. Loužila. Cena 13 Kčs. Str. 208. Ako aj zbierkou básní *Malá suita pro flétnu*, ktorej autorkou je Ludmila Macešková, nar. roku 1898 v Liberci. Túto knihu sonetov vydala pod pseudonymom Ján Kameník. Cena 7 Kčs.

Pozoruhodným vydavateľským titulom Vyšehradu je aj kniha Paula Chaucharda *Věda a smysl života*, ktorú vydali v známej edícii *Prameny*. Stručný úryvok z tejto knihy prinášame na inom mieste.

Z KNIŽNÝCH NOVINIEK SPN — Slovenské pedagogické nakladateľstvo v Bratislave (Sasinkova 5), vydalo na konci min. roku niekoľko pozoruhodných knižných novínok, ktoré si zaslúžia našu pozornosť.

Je to kolektívne dielo autorov pod vedením T. Pardela a pod názvom *Psychologické otázky základného vzdelávania*. Obsahuje súbor štúdií rôznych autorov k rôznym psychologickým otázkam vzdelávania. Z jednotlivých štúdií pripomeňme: *Zrelosť dieťaťa pre školu*, *Psychologické otázky vývinu a osvojovania priamej reči u detí*, *Problémy škol. hodnotenia žiakov* a pod. Cena publikácie 12,50 Kčs. Strán 244.

Tvorenie nových pomenovaní je jednou z dôležitých zložiek obohacovania slovnej zásoby jazyka. S touto otázkou sa zaoberá J. Horecký v knihe *Slovenská lexikológia*. Strán 252. Cena 18 Kčs. Výbornými príručkami vo vzdelávaní sa v materskom jazyku sú publikácie *Slovenčina pre každého* (autor J. Mistrik) a *1000 poučení zo spisovnej slovenčiny*, ktorú zostavil kolektív autorov. Príručky sú určené žiakom, učiteľom, redaktorom ako aj širokej verejnosti a majú prispieť k podpore jazykovej kultúry vo všetkých kruhoch spoločenského života u nás.

PRI VSTUPE do nového občianskeho roku vyslovujeme všetkým našim váženým čitateľom, priaznivcom a spolupracovníkom úprimné želanie, aby rok 1972 bol rokom požehnanej a vytrvalej práce na našom vlastnom duchovnom formovaní sa i všade tam, kde nás Božia vôľa postaví, aby sme svojimi schopnosťami a možnosťami uskutocňovali dielo šťastnej, spokojnej a radostnej budúcnosti všetkých ľudí dobrej vôle na celom svete!

Redakcia gr.-kat. časopisov
BLAHOVISTNÍK a SLOVO